

REPUBLIKA

ROK XVII.

LÓDŹ. WTOREK, 3 STYCZNIA 1939 ROKU.

CENA NUMERU 15 GROSZY

№ 3

Premier Daladier na Korsyce

Powitanie w Ajaccio i Bastii. — Ludność manifestuje swe przywiązanie do Francji

PARYŻ, 2 stycznia.

(PAT) Premier Daladier przybył dziś o godz. 9 rano na pokładzie krążownika „Foch” do Ajaccio, gdzie został uroczysto powitany przez przedstawicieli władz oraz społeczeństwa.

Krążownikowi „Foch” towarzyszył krążownik „Colbert”, trzy inne krążowniki oraz trzy kontrtorpedowce.

Po wylądowaniu premiera odbyło się w prefekturze oficjalne przyjęcie. Daladier zabawił tylko parę godzin w Ajaccio, po czym udał się w dalszą drogę na pokładzie „Foch”.

PARYŻ, 2 stycznia.

(PAT) Premier Daladier przybył krótko po godz. 15-ej do portu Bastii na pokładzie krążownika „Foch”, któremu towarzyszyły eskadry samolotów oraz wodnopłatowców. Bezpośrednio po wylądowaniu Daladier złożył wieniec pod pomnikiem poległych oraz przyjął deklaratę miejscowych oddziałów wojskowych.

PARYŻ, 2 stycznia.

(PAT) Podróż premiera Daladiera na Korsykę i do Afryki północnej stała się głównym wydarzeniem politycznym i przedmiotem zainteresowania całej francuskiej opinii publicznej.

Fakt, iż w podróży premierowi Daladier, który piastuje również tekę obrony narodowej, towarzyszą szelowie sztabów armii, marynarki i lotnictwa: gen. Georges, gen. Vuillemin i admirał Darlan, nadaje tej podróży znaczenie manifestacji czujności Francji w sprawie jej posiadłości śródziemnomorskich, co zresztą wyraźnie dziś stara się podkreślić cała prasa paryska.

Pierwszy etap podróży premiera — wizyta w stolicy Korsyki Ajaccio, a następnie w historycznym porcie korsykańskim Bastii — był manifestacją francuską.

Prezydent Godlewski nie przechodzi do ministerstwa spraw wewnętrznych

WARSZAWA, 2 stycznia.

W związku z pogłoskami o przejściu prezydenta m. Łodzi, p. Mikołaja Godlewskiego, do służby w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, na stanowisko dyrektora departamentu samorządowego — agencja „Iskra” dowładuje się ze źródeł miarodajnych, że wiadomość ta nie odpowiada prawdzie.

Afera fałszerska w Warszawie

Warszawa, 2 stycznia.

Władze śledcze w Warszawie prowadzą dochodzenia w sprawie ujawnionego na szeroką skalę fałszowania książeczek oszczędnościowych.

Dotychczas aresztowano 3 osoby, zamieszane w afere. Dalsze szczegóły ze względu na dobro toczącego się śledztwa trzymane są w tajemnicy.

skiego patriotyzmu społeczeństwa korsykańskiego.

W Ajaccio powitał premiera minister Campinchi w otoczeniu miejscowych notablów. W Bastii, dokąd Daladier przy-

był o godz. 15 m. 15, oczekiwali go wszyscy merowie z Korsyki. Po złożeniu przez premiera wienca przed pomnikiem poległych na polu chwały, odbyło się w sali miejscowego teatru wielkie zebranie,

podczas którego wygłoszono szereg patriotycznych przemówień.

O godz. 17-ej Daladier, po żywiołowych manifestacjach ludności, odpłynął do Tunisu.

Italia kategorycznie domaga się Tunisu

Nowe pogrożki pod adresem Paryża i nowa próba wytrzymałości osi Rzym—Berlin

RZYM, 2 stycznia.

(PAT) Pismo „Relazioni Internazionali” stwierdza, że zagadnienie Tunisu będzie

OSTATECZNA PRÓBA DLA OSI RZYM — BERLIN.

Dziś, kiedy kontynent europejski wszedł po Monachium w nową fazę ustalania się,

TUNIS STAŁ SIĘ DLA WŁOCH NIEZBEDNYM.

Podczas, gdy dla Włoch jest Tunis kwestią życia, dla Francji jest on jedynie kwestią supremacji i prestiżu. Tymczasem polityka supremacji jest rzeczą niepożądaną na Morzu Śródziemnym, gdzie obowiązuje zawarty z Włochami układ, każdy zaś, kto usiłowałby mu się przeciwstawić, naraża się na niebezpieczeństwo.

„Relazioni Internazionali” stwierdza w dalszym ciągu, że Włochy zdają so-

bie dobrze sprawę z tego, że tego rodzaju zasadnicza zmiana sytuacji politycznej jest dla wielu trudną do zrozumienia, jest jednak rzeczą niezbędną dla interesu pokoju, aby sobie dano sprawę z realności sytuacji.

Pismo, przypominając dalej, że Bismarck uważał Tunis za jabłko niezgody między Francją a Włochami, dochodzi ponownie do wniosku, że ZAGADNIENIE TUNISU JEST OSTATECZNYM PROBIERZEM SOLIDNOŚCI OSI RZYM — BERLIN.

W zakończeniu „Relazioni Internazionali” zgłasza również pretensję do Dżibuti, wychodząc z założenia, że Włochy po zdobyciu Abisynii nie mogą nadal tolerować, aby główny port ich imperium afrykańskiego znajdował się w rękach i pod kontrolą Francuzów.

RZYM, 2 stycznia.

(PAT) Według nadeszłych tu z Aleksandrii wiadomości, towarzystwo Kanalu Sueskiego zaproponowało rządowi egipskiemu przedłużenie koncesji na 50 lat na następujących warunkach:

Przelanie na rzecz skarbu egipskiego 10 milionów funtów, powiększenie udziału Egiptu w zyskach, zatrudnienie w biurach i przy obsłudze kanału obywateli egipskich w stosunku 40 procent całego personelu.

Nowy ambasador angielski w Rzymie

LONDYN, 2 stycznia.

Lorałne mianowany został ambasadorem w Rzymie na miejsce lorda Perth, który przechodził w kwietniu r. b. w stan spoczynku.

Lawiny w Niemczech

Berlin, 2 stycznia.

(PAT) Z szeregu miejscowości niemieckich ruszyły lawiny, które pociągnęły za sobą kilka ofiar. Sunąca z najwyższego szczytu Schwarzwaldu lawina zasypała drużynę narciarską, którą prowadził znany narciarz Loni Wagner. Wydobyto go martwego.

Ogromne lawiny ruszyły również w Alpach algańskich.

Trzęsienie ziemi w Indiach brytyjskich

Barrna (Indie Brytyjskie), 2 stycznia.

(PAT) Okolice miejscowości Barrna zostały dziś rano nawiedzone przez dość silne trzęsienie ziemi. Wyrządzone szkody są znaczne. Kilka osób odniosło rany.

Zgon Romana Dmowskiego

S.p. Dmowski zmarł w Drożdżowie pod Łomżą po ciężkiej chorobie

Warszawa, 2 stycznia.

W Drożdżowie pod Łomżą o godz. 1-ej w nocy zmarł na zapalenie płuc s. p. Roman Dmowski.

S. p. Roman Dmowski przebywał od dłuższego czasu w majątku Drożdżowo pod Łomżą, będącym własnością pp. Niklewiczów. Na zapalenie płuc zapadł jeszcze przed świętami Bożego Narodzenia.

S. p. Roman Dmowski urodził się w Warszawie 9 sierpnia 1864 roku. Nauki pobierał w Warszawie, a po ukończeniu gimnazjum zapisał się na Uniwersytet Warszawski na wydział matematyczno-przyrodniczy, którego dyplom uzyskał w roku 1890-ym.

W r. 1906 wybrany posłem do II Durny z Warszawy, zajmował stanowisko prezesa Koła polskiego w Petersburgu.

W r. 1917 podczas wielkiej wojny

światowej stał na czele Komitetu Narodowego w Paryżu i w 1919 r. jako delegat Polski na konferencję pokojową podpisał Traktat Wersalski.

Do sejmu ustawodawczego piastował mandat z Warszawy (od 1919 do 1922). W roku 1923 był ministrem spraw zagranicznych w gabinecie Witosa.

W kierowniczych kołach Stronnictwa Narodowego odbywają się narady na temat miejsca pogrzebu s. p. Romana Dmowskiego.

Nie jest dotąd zdecydowane, gdzie pogrzeb się odbędzie. Jutro zwłoki s. p. Romana Dmowskiego przeniesione będą do kościoła w Drożdżowie, a w środę odbędzie się uroczyste przeniesienie ich do kościoła w Łomży. Do tego czasu ma też zapadła decyzja co do miejsca pogrzebu.

W odpowiedzi na terror bojówek czeskich

wojewoda śląski wysiedlił z pow. frysztackiego i cieszyńskiego 100 uciążliwych cudzoziemców

CIESZYN, 2 stycznia.

(PAT) W związku z zamachem bombowym w Szombarku, w powiecie cieszyńskim, w nocy z 30 na 31 grudnia, który — jak wykazało śledztwo — był

dziełem terrorystów czeskich, wojewoda śląski zarządził natychmiastowe wysiedlenie 100 uciążliwych cudzoziemców z terenu powiatów cieszyńskiego i frysztackiego.

Sytuacja w Kłajpedzie zaostrzona

Niemcy usuwają państwowe godła litewskie

BERLIN, 2 stycznia.

W tutejszych kołach dyplomatycznych obserwują z dużym zaniepokojeniem wzrost napięcia w stosunkach niemiecko-kłajpedzkich, jaki się uwidacznia w ostatnich dniach.

Obawiają się mianowicie poważnych komplikacji w związku z zamordowaniem Christian Elviusa, przyczem tutejsze czynniki niemieckie uważają za rzecz

nie ulegającą wątpliwości, iż morderstwo miało podkład polityczny.

Z drugiej strony stosunki w Kłajpedzie silnie się zaostrzyły wskutek rozporządzenia dyrektoriatu kłajpedzkiego o usunięciu z dum 1 stycznia ze wszystkich szkół niemieckich obrazów prezydenta Smetony, jako też litewskich godła państwowych.

DYREKCJA Łódzkiego Towarzystwa Elektrycznego, Spółki Akcyjnej

podaje do wiadomości pp. odbiorców energii elektrycznej, że od dnia 2 stycznia 1939 roku wydawane są personelowi spełniającemu czynności służbowe na mieście

legitymacje koloru piaskowego z fotografiami,

zaopatrzone w pieczęcie, plomby firmowe oraz podpisy Dyrekcji i zawierające wyszczególnienie funkcji służbowych. Dotychczasowe legitymacje zostały unieważnione, zaś nowe ważne są do końca 1939 roku.

PP. odbiorców energii elektrycznej uprasza się o żądanie okazania legitymacji służbowej przed rozpoczęciem czynności przez funkcjonariusza Spółki.

Dyrekcja Łódzkiego Towarzystwa Elektrycznego, Spółki Akcyjnej zwraca szczególną uwagę pp. odbiorców na niniejsze ogłoszenie i oświadcza, że za nadużycia osób niezaopatrzonych w legitymacje Towarzystwa nie przyjmuje na siebie żadnej odpowiedzialności.

Niemcy gnębią Polaków w Rzeszy i nie dotrzymują podpisanych zobowiązań.—Noworoczna odezwa Polaków w Niemczech

BERLIN, 2 stycznia.

Prasa polska w Niemczech ogłosiła w numerze noworocznym odezwę, będącą bilansem przeszłości i programem na przyszłość.

Odezwa przeciwstawia wysiłkom Związku Niemieckiego Wschodu i władz niemieckich, dążących do zniszczenia polskiej ludności w Niemczech, siłę tej ludności, która ostała się 700-letnim zakusom germanizacyjnym.

Odezwa przypomina walczącym o swoją polskość współbraciom, że Polacy w Niemczech są krew z krwi i polskości narodu polskiego, że naród polski nigdy się ich nie wyrzeknie i rozacza obraz silnej, mocarstwowej Rzeczypospolitej, kroczącej w pierwszym szeregu narodów, Polskę, która w jednym tylko roku 1938 dokonała trzech tak wielkich

rzeczy, jak porozumienia z Litwą, przyłączenia Śląska Zaolziańskiego oraz stworzenia Centralnego Okręgu Przemysłowego. Smutnie natomiast wygląda bilans ludności polskiej w Rzeszy za rok ubiegły.

Dotychczas rząd Rzeszy nie uczynił zadość słusznym żądaniom, wysuniętym w memoriale z 2 czerwca 1938 roku, w którym poruszone zostały aktualne sprawy, jak sprawa przewłaszczenia gruntów, zwolnienie młodzieży polskiej z organizacji Hitler-Jugend, udzielanie pomocy socjalnej Polakom itd. itd., a w roku 1939 w dniu 17 maja czeka Polaków w Niemczech spis ludności, który nową rubryką narodowościową chce sztucznie zredukować półtora miliona rzesze Polaków w Niemczech do kilkudziesięciotysięcznej garstki.

Nie możemy ukrywać faktu — czytamy dalej w odezwie, iż niezastosowanie deklaracji z 5 listopada 1937 roku, jak i coraz twardsze warunki życia ludności polskiej w Niemczech wywołują wśród Polaków w Rzeszy rozgoryczenie. Rozgoryczenie tym większe, że jednocześnie prasa niemiecka i oficjalne czynniki Rzeszy stale wysuwają dla Niemców zagranicą żądania, których spełnienie choć w części w stosunku do Polaków przyniosłoby im wielką ulgę.

— Wierzymy, — kończy odezwa — że w roku 1939 rząd Rzeszy zajmie się sprawą ludności polskiej w Niemczech i nie tylko ukroczy antypolską akcję niemieckiego Związku Wschodniego, ale pozytywnie zatawi najpilniejsze żądania rzeszy polskiej.

Zapewnienie pracy członkom Obrony Narodowej Okólnik ministerstwa pracy i opieki społecznej

Warszawa, 2 stycznia.

(PAT) W „Dzienniku Urzędowym” Ministerstwa Opieki Społecznej ukazał się ostatnio okólnik ministra opieki społecznej w sprawie zabezpieczenia i zapewnienia pracy członkom jednostek Obrony Narodowej.

Okólnik ministra opieki społecznej poleca wszystkim urzędom podległym i instytucjom nadzorowanym otoczenie akcji Obrony Narodowej jak największą troskliwością i poparciem. Chodzi przede wszystkim o to, aby członkowie Obrony Narodowej mogli być związani na stałe z warsztatami pracy w miejscu, w którym zostali powołani do służby.

Inspektorzy pracy winni zwracać specjalną uwagę na to, aby w stosunku do członków Obrony Narodowej stosowane były przepisy o powszechnym

obowiązku wojskowym, zakazujące pracodawcom wypowiedzania i rozwiązywania umów o pracę w czasie służby w wojsku.

Inspektorzy pracy winni również przypilnować, aby pracownicy umysłowi otrzymali wynagrodzenia od pracodawcy tak, jak to się dzieje przy powołaniu na ćwiczenia wojskowe rezerwy.

Prowadząc akcję uświadamiającą o celach Obrony Narodowej — inspektorzy pracy winni wpływać na pracodawców, aby w stosunku do pracowników fizycznych, członków Obrony Narodowej, stosowali zasady, przyjęte przez zakłady wojskowe. Zakłady te wypłacają pracownikom fizycznym w przypadku powołania ich na ćwiczenia wojskowe zasiłki w wysokości 40 proc. zarobku dziennego dla posiadającego jed-

ną osobę na utrzymaniu, 50 proc. dla rodziny z dwóch osób i 60 proc. dla rodziny większej.

Poza tym minister polecił Funduszowi Pracy, aby — w miarę możliwości i ich kwalifikacji osobistych — ułatwiał bezrobotnym członkom Obrony Narodowej otrzymanie pracy. W miarę możliwości powinien również uwzględnić potrzeby zatrudnienia ich w miejscu zamieszkania.

Ponadto minister polecił wszystkim urzędom i zakładom Ministerstwa, Funduszowi Pracy i ubezpieczalniam społecznym, aby wszyscy członkowie Obrony Narodowej, zatrudnieni w tych instytucjach, uzyskiwali zwolnienia z pracy i wszelkie ułatwienia, jakich wymagać będzie ich służba.

Zdarzenia i fudzie

Nowa organizacja „bezpieczeństwa” „Nazi” w Niemczech budują jeszcze jeden wewnętrzny wał ochronny

Jak donoszą dzienniki angielskie w Niemczech powstała nowa narodowo-socjalistyczna organizacja bezpieczeństwa, która odegrać ma doniosłą rolę w sprawach zagranicznych państwa.

Gwardia ta utworzona została z najlepszych jednostek wyborowego korpusu S. S. (Czarna Gwardia), który sam już składa się ze specjalnie dobranych ludzi.

Przed ostatnią falą teroru antyżydowskiego, Hitler wezwał do siebie szefa S. S., Himmlera i polecił mu opracowanie planu, na podstawie którego można by wzmocnić siły S. S. i uformować nowe oddziały, gotowe w każdej chwili do tłumienia wewnętrznych buntów i wszelkich odruchów opozycji.

Himmler opracował taki plan, który

został zaakceptowany przez „Fuehrera” i wkrótce wprowadzony został w życie. Polegał on na stworzeniu nowej formacji, do której przydzielono ludzi, zasługujących na absolutne zaufanie oraz członków oddziałów S.S., nie znających uczucia litości. Kilka grup wysłano do różnych miast niemieckich.

Berlin otrzymał oddział, składający się z 8000 ludzi. We Wiedniu, który jest źródłem licznych kłopotów dla nowej administracji narodowo-socjalistycznej, stacjonuje 10.000 ludzi.

Monachium otrzymało grupę, składającą się z 4000 jednostek, których głównym zadaniem jest zapewnienie bezpieczeństwa Hitlerowi podczas jego częstych pobytów w tym mieście.

Hamburgowi przydzielono oddział

7000 ludzi. Do innych miast niemieckich wysłano mniejsze grupy.

Członkowie nowej formacji nie noszą jeszcze specjalnych mundurów, mają jednakże otrzymać oznaki, dzięki którym łatwo ich będzie poznać.

Nowa gwardia bezpieczeństwa przeznaczona będzie jedynie dla wypadków wyjątkowej wagi — a wtedy członkowie jej będą mieli prawo ignorować zarządzenia władz policyjnych, wojskowych i cywilnych i działać tylko wedle własnego uznania...

Na czele każdego oddziału nowej gwardii stoją oficerowie, starannie wybrani z pośród dowódców S.S.

Godny podkreślenia jest fakt iż oficerowie ci zwolniani są co pewien czas na konferencje przez Himmlera, który przedstawia im raporty „Gestapo”. Właśnie na tym polega znaczenie dowódców nowej gwardii, gdyż po raz pierwszy w tym wypadku przedstawiciele władzy wykonawczej w tajemniczeni są w sprawy wywiadu politycznego.

Wymiana depeesz między min. Gafencu i min. Beckiem

Warszawa, 2 stycznia.

(PAT) Z okazji objęcia urzędowania minister spraw zagranicznych Rumunii p. Grzegorz Gafencu wysłał do ministra J. Becka następującą depeesz:

„W chwili obejmowania urzędu ministra spraw zagranicznych rad jestem, że mogę ponownie złożyć W. E. wyrazy mej starej przyjaźni i moich najserdeczniejszych uczuć. Pragnę zapewnić W. E., iż jest moim pragnieniem pracować z całym sił nad utrzymaniem i zacieśnieniem węzłów, które łączą nasze oba sprzymierzone kraje. Jestem przekonany, że będę mógł liczyć na pełną pomoc W. E. w dążeniu do osiągnięcia idealów pokoju, które są nam drogą”.

W odpowiedzi na tę depeesz minister spraw zagranicznych J. Beck wysłał telegram następującej treści:

„Spieszę przekazać W. E. najlepsze życzenia owocnego pełnienia wysokiego urzędu, który przypadł W. E. i z góry cieszę się na bliską współpracę, która bez wątpienia nawiąże się pomiędzy nami, jako kierownikami polityki zagranicznej naszych obu zaprzyjaźnionych i sprzymierzonych krajów. Pragnę wyrazić W. E. moje osobiste uczucia niezmiennej przyjaźni i szczerego oddania”.

REPREZENTACYJNE KINO
RIALTO

DZIŚ
WSPANIAŁA
PREMIERA!

Wszczęświatowej
sławy
śpiewaczka
i tancerka

Imperio Argentina

w wielkim
filmie
erotycznym

„PRZEKŁĘTA” Andaluzyjskie NOCE

W głównej
roli męskiej
rywal
GARY COOPERA.

Fryderyk Benfer

Pocz. 4 pp.

Pozostając pod dowództwem Himmlera, tworzą oni jakgdyby wewnętrzny wał ochronny i stali się obecnie najbardziej wpływową formacją w Niemczech

Sam Himmler, dzięki swemu nowemu stanowisku, zyskał jeszcze większe znaczenie wśród przywódców „nazi”. — Przed powzięciem decyzji dotyczącej jakiegokolwiek ekonomicznej lub wojskowej akcji, najpierw musi być pod uwagę zdanie Himmlera oraz jego oficerów.

Nie mniej jednak sam fakt powołania do życia nowej organizacji bezpieczeństwa jest znamienny. Czyżby dotychczasowe S.S. nie było „pewne” w 100 proc.? Oczywiście, że jeśli tworzy się nową formację, to widocznie w starej są jeszcze jakieś szczeliny...

To jest właśnie przekleństwo, ciążyące nad każdym totalizmem, nad każdą dyktaturą: obawa przed wrogiem wewnętrznym i lęk przed zdradą w najbliższym, najbliższym otoczeniu. I wiadomo z historii do czego to zawsze prowadzi...

Ustawy antyżydowskie w Czechosłowacji?

Interwencja rządu angielskiego w Pradze.—Memoriał rady naczelnej gmin żydowskich wręczony został rządowi czeskiemu

PRAGA, 2 stycznia.

Akcja w sprawie rozwiązania kwestii żydowskiej w Czechosłowacji w duchu ustaw norymberskich jest kontynuowana pod wyraźnym wpływem kół niemieckich. Organizacja młodzieży „Stronnictwa Jedności Narodowej“ ogłasza dalsze

PROJEKTY USTAW ANTYŻYDOWSKICH,

które zmierzają do przeprowadzenia szczegółowego spisu wszystkich Żydów, wyparcia ich z życia politycznego i kulturalnego, numerus clausus w wolnych zawodach, rewizji obywatelstwa od roku 1920 itd. Prasa antysemitka skarży się, że

WSKUTEK INTERWENCJI ANGIELSKIEJ U PREMIERA BERANA WPROWADZENIE USTAW ANTYŻYDOWSKICH ODROZCZNO NA SZEREG MIESIĘCY.

Z drugiej strony podnoszą się głosy PRZECIWKO TEJ AKCJI ŻYDOWCZEJ.

Przywódca legionistów czeskich, Leo Sychrawa, polemizuje z powyższymi projektami i odrzuca je jako szkodliwe i destrukcyjne.

PRAGA, 2 stycznia.

Wskutek ostatniego zarządzenia, z niemieckich szkół średnich, handlowych i zawodowych w Czechosłowacji usunięto 72 nauczycieli-Żydów.

Asystent instytutu anatomii patologicznej w Brnie, dr Otto Pollak, zaproszony został na katedrę anatomii patologicznej na uniwersytecie w Middle-Essex, w Stanach Zjednoczonych.

PRAGA, 2 stycznia.

Urzednicy państwowi i sędziowie żydowscy, którzy uprzednio zadeklarowali narodowość niemiecką, są obecnie usuwani ze swych stanowisk, lub też przenieszeni na emeryturę.

W wielu przedsiębiorstwach i towarzystwach ubezpieczeniowych przeprowadzono zmiany personalne. Żydzi są usuwani. Wiele starych firm w Czechach i na Morawach ulega likwidacji, gdyż Niemcy odmówiły wysylenia towarów do firm „nie-aryjskich“.

PRAGA, 2 stycznia.

Rada naczelna gmin żydowskich w Czechach doręczyła rządowi czeskiemu i prezydium parlamentu obszerny memoriał o sytuacji Żydów i ich postulatami. Memoriał nie dotyczy sytuacji Żydów w Słowacji i w Karpato-Rusi.

Memoriał wskazuje, że w dniu 1 lipca 1938 roku w Czechach mieszkało 109 tysięcy Żydów, zaś po odstąpieniu szeregu obszarów pozostało 81.600 Żydów obywateli czeskich i od 5 do 7 tysięcy Żydów-obcokrajowców. Ruch emigracyjny winien być regulowany ze stanowiska racjonalnej polityki gospodarczej, w przeciwnym bowiem razie będzie miał wpływ ujemny.

Rada naczelna omawia następnie sprawę uchodźców z obszarów, które odłączone zostały od republiki czechosłowackiej i nakreśla przytym szeroki plan przewarstwienia tych uchodźców. Plan ten może być zrealizowany tylko przy ścisłej współpracy między rządem a żydowskimi organizacjami społecznymi. Przewarstwienie zawodowe, załatwienie sprawy uchodźców oraz emigracja tych Żydów, którzy pragną opuścić Czechosłowację z przyczyn gospodarczych, pozwolą na należyte uregulowanie sprawy żydowskiej w Czechosłowacji.

Memoriał wysuwa przytym następujące postulaty: 1) Wolność religijną i równouprawnienie obywatelskie powinny być przestrzegane niezależnie od przynależności wyznaniowej czy narodowej. 2) Prawa nabyte Żydów nie powinny

być naruszone. 3) Nie należy tolerować gośpodarczego ucisku Żydów.

Rada naczelna stwierdza, że Żydzi czescy gotowi są wszystkie swe siły i całe doświadczenie poświęcić odbudowie państwa. Memoriał kończy się

twierdzeniem, że kwestia żydowska da się rozwiązać w sposób humanitarny, sprawiedliwy i konstruktywny dla dobra państwa czeskiego i bez zniszczenia egzystencji Żydów.

Słowacy nakładają na Żydów kontrybucję a równocześnie domagają się od nich udziału w budowie państwa Słowackiego

PRAGA, 2 stycznia.

Gwardia kś. Hlinki, na czele której stoi minister Sidor, domaga się od szeregu gmin żydowskich jak: w Rózborku, Popradzie i inn. zapłacenia kontrybucji w wysokości od 50 do 150 tysięcy koron. Z powodu braku funduszy, sumy te nie mogą być uiszczone.

Minister Sidor zaprosił na konferencję kilku przedstawicieli przemysłu żydowskiego, od których domagał się, aby Żydzi wzięli udział w odbudowie nowego państwa słowackiego przez rozbudowę przemysłu krajowego. Przedstawiciele żydowscy oświadczyli, że Żydzi

gotowi są wziąć udział w rozbudowie przemysłu, żądają oni jednak gwarancji, że nowozałożone fabryki i przedsiębiorstwa nie ulegną „aryzacji“

Tysiąc uchodźców żydowskich, którzy przebywali na zajętych przez Węgry obszarach, lub na „ziemi niczyjej“, otrzymał chwilowo schronienie w Słowacji. Uchodźcy musieli się jednak zobowiązać, że w najbliższym czasie opuszczą Słowację.

Prasa prorządowa w Słowacji kontynuuje ostry kurs antysemitki. „Ne-

delny List“ pisze, że parlament słowacki rozwiąże wkrótce kwestię żydowską w kraju. Rząd w żadnym wypadku nie dopuści do dotychczasowej dysproporcji między liczbą Żydów, a ich wpływami w życiu gospodarczym.

Bardziej niż w innych prowincjach republiki dają się w Słowacji odczuć wpływy Niemców. Pod auspicjami „Slovenska Ludova Banka“ został utworzony — na wzór niemiecki — „Związek słowackich aryjskich kupców węglowych“, który przejmie cały handel węglem w Słowacji.

B. prez. Benesz oskarżony o krzywoprzysięstwo Sensacyjna skarga osławionego gen Gaydy

PRAGA, 2 stycznia.

(PAT) Prasa czeska donosi, że pełnomocnik generała Gaydy dr. Rada, wniósł do sądu skargę przeciwko byłemu prezydentowi Beneszowi o krzywoprzysięstwo, którego b. prezydent Benesz miał się dopuścić w swym oświadczeniu przed komisją karną ministerstwa obrony narodowej w głośnym swego czasu procesie przeciwko gen. Gaydzie.

PRAGA, 2 stycznia.

(PAT) W czesko-słowackim dzienniku ustaw i rozporządzeń ogłoszone zostały cztery rozporządzenia rządowe, wydane na podstawie ustawy o pełnomocnictwach z dnia 15 grudnia 1938 r., a wprowadzające daleko idące restrykcje budżetowe oraz redukujące liczbę urzędników państwowych.

PRAGA, 2 stycznia.

(PAT) Czeskie biuro prasowe donosi, że rząd słowacki oddał do dyspozycji rządu Rusi podkarpackiej wszystkich urzędników, zatrudnionych w Słowacji, a pochodzących z Rusi podkarpackiej. Równocześnie rząd Rusi podkarpackiej rozwiązał stosunki służbowe z 76 urzędnikami pocztowymi, zatrudnionymi na Rusi podkarpackiej, a pochodzącymi z Słowacji.

Czy obóz w Zbąszyniu będzie zlikwidowany?

Wznowienie rokowań z Niemcami w sprawie wysiedleńców

Warszawa, 2 stycznia.

Rokowania polsko-niemieckie, w sprawie ewentualnego powrotu do Niemiec uchodźców, znajdujących się w Zbąszyniu i części uchodźców, która zdołała umieścić się w Polsce, przerwane przed dwoma miesiącami, mają być w najbliższych dniach wznowione w Berlinie.

Rada handlowy ambasady polskiej w

Berlinie p. Pilch przeprowadził z władzami niemieckimi odpowiednie rozmowy wstępne, a jutro udaje się do Berlina naczelnik wydziału konsularnego polskiego MSZ p. Samborski. Poza tym w rokowaniach weźmie udział sekretarz ambasady polskiej p. Kraczkiewicz.

Rokowania dotyczyć będą przede wszystkim możliwości likwidacji obozu

w Zbąszyniu i powrotu do Niemiec tych wysiedleńców, którzy muszą uregulować swe sprawy majątkowe.

Delegacja polska będzie rozporządzała bardzo szczegółowym i wszechstronnie opracowanym materiałem, dotyczącym majątków Żydów — obywateli polskich w Niemczech

Lista adwokatów z rubryką „wyznanie“ okręgu apelacji warszawskiej.—Niezwykle niespodzianki z powodu niedbałego sporządzenia listy

Warszawa, 2 stycznia.

Dzisiaj ukazała się pierwsza lista adwokatów apelacji warszawskiej, zawierająca, na podstawie uchwały Warszawskiej Rady Adwokackiej, rubrykę wyznania obok nazwiska każdego z adwokatów.

Jak wynika z tej listy, praktykuje na terenie apelacji warszawskiej, a więc ra-

zem z Łodzią 1.501 adwokatów. Z tego do wyznania rzym. kat. zalicza się 798 adwokatów, do wyznania mojżeszowego 618 adwokatów, do wyznania ewangelickiego 74 adwokatów, do wyznania prawosławnego 5 adwokatów, a 6 adwokatów do bezwyznaniowców.

Warszawska Rada Adwokacka wykonała swoją uchwałę o wstawieniu ru-

brzyki wyznania do listy adwokackiej niestarannie.

Ogłoszona dzisiaj lista dostarcza warszawskiemu, światu prawniczemu dość wielu niespodzianek, polegających na dość dużej ilości omyłek.

A więc naprz. przy nazwisku znanego działacza sjonistycznego adw. Steinberga wskazano, iż jest on wyznania rzym.-kat., natomiast przy nazwisku jednego z przywódców ONR adw. Stażewskiego napisano, iż jest on ...wyznania mojżeszowego.

Nie koniec jednak na tych pomyłkach, gdyż naprz. przy nazwisku radcy konsystorza ewangelickiego adw. Mikołaja, który stanowisko to zajmuje od przeszło 30 lat, napisano, iż jest on wyznania... mojżeszowego!

Omyłek tego rodzaju jest znacznie więcej, tak, iż szereg adwokatów stołecznych ma zamiar domagać się nowego wydania listy adwokackiej, w której omyłki byłyby usunięte.

De Valera zaproszony do Ameryki

Odbędzie on konferencję z prez. Rooseveltem

Dublin, 2 stycznia.

(PAT) Urzędowo komunikują, że premier de Valera uda się z wizytą do Stanów Zjednoczonych w początkach maja.

Prezydent Roosevelt zaprosił go do Białego Domu, w którym premier irlandzki spędzi dzień 7 maja. Następnie uda się on do Nowego Jorku, gdzie dokona oficjalnego otwarcia pawilonu ir-

landzkiego na amerykańskiej wystawie wszechświatowej.

Ponieważ de Valera cieszy się ogromną popularnością wśród wychodźstwa irlandzkiego w Stanach, spodziewane jest, iż wykorzysta on pobyt w Ameryce dla odwiedzenia innych ośrodków emigracji irlandzkiej, jak Chicago, San Francisco i in.

EUROPA

Pocz. 4, 6, 8, 10

Wesoły ordynans

W p. gł. genialny komik FERNANDEJ

Ceny miejsce na wszystkie seanse — od **80 gr.**

Arcypikantna komedia paryska

Niemcy chcą usadowić się na Morzu Śródziemnym

Porty hiszpańskie bazą dla niemieckich łodzi podwodnych. — Rozbudowa niemieckiej floty wojennej zagraża interesom Anglii

LONDYN, 2 stycznia.

(PAT) Decyzja Niemiec rozszerzenia programu morskiego w zakresie budowy łodzi podwodnych niewątpliwie pociągnie za sobą rewizję brytyjskiego programu morskiego na rok 1939/40.

W toku rozmów, prowadzonych w Berlinie między przedstawicielami administracji brytyjskiej i marynarki wojennej Rzeszy, Niemcy obstawiali przy swym postanowieniu skorzystania w pełni z przysługującego im na podstawie traktatu z r. 1935 prawa budowy łodzi podwodnych i podniesienia ich do parytetu z Anglią. Decyzja ta podana zostanie w tych dniach do oficjalnej wiadomości w formie noty do rządu angielskiego.

Jak wiadomo, w lipcu 1937 W. Brytania przyznała dodatkowo Niemcom prawo do budowy tego rodzaju jednostek morskich, o ile by Rosja sowiecka przystąpiła do budowy krążowników tego typu. Niemcy utrzymują obecnie, iż posiadają informacje, stwierdzające, że Sowiety przystąpiły do budowy tego typu krążowników, natomiast informacje, posiadane przez admiralicję brytyjską, nie potwierdzają zapewnień niemieckich.

Przy całym swym nieprzejednanym stanowisku w zakresie budowy łodzi podwodnych, Niemcy gotowe są jednak, zgodnie z traktatem anglo-niemieckim, do odpowiedniego zmniejszenia tonażu w innych kategoriach, aby utrzymać ogólny stosunek 35 procent.

Ustępstwa niemieckie dotyczyć mają zaprojektowanego już pancernika o wyporności 35 tys. ton oraz dwóch krążowników o wyporności 7 tys. ton każdy.

W kołach marynarki brytyjskiej przypuszczają jednak, że Niemcy pójdą w kierunku przekształcenia trzech wybudowanych już dawniej, t. zw. kieszonek krążowników liniowych typu „Deutschland“ o wyporności 10 tys. ton każdy, na statki szkolne bez dział.

Aczkolwiek brak na razie oficjalnych komentarzy do powodów, dla których Niemcy postanowiły rozszerzyć swój program budowy łodzi podwodnych, to jednak w kołach, zbliżonych do admiralicji brytyjskiej, utrzymuje się pogląd, że **KROK NIEMIECKI PODYKTOWANY JEST NIE TYLKO OBAWA PRZED ROSJĄ, ILE RACZEJ ZWIĄZANY JEST Z ROZWOJEM WYDARZEN W HISZPANII.**

Zdementowane pogłoski

o zamierzonym osiedleniu 450 tys. Żydów na Łotwie

WARSZAWA, 2 stycznia.

W prasie ukazała się przed kilku dniami wiadomość z Rygi, iż bawi tam delegacja Żydów amerykańskich, która prowadzi rzekomo rokowania w sprawie tymczasowego osiedlenia na Łotwie 450.000 Żydów niemieckich, którzy będą utrzymywani przez Żydów amerykańskich.

Wiadomość ta jak się okazuje, pozbawiona jest wszelkich podstaw.

Wybory do gminy

żydowskiej w Warszawie

Warszawa, 2 stycznia.

Krązą pogłoski, iż w najbliższym czasie mają się odbyć wybory do gminy żydowskiej w Warszawie.

W żydowskich kołach społecznych omawiana jest obecnie sprawa publikowania przez zarządy gmin żydowskich periodycznych list osób, zmieniających wyznanie. Położyłoby to kres licznym pogłoskom o wypadkach porzucania wyznania mojżeszowego.

W kołach tych wskazują, że żądanie niemieckie stoi w związku z **PEWNYMI KORZYŚCIAMI STRATEGICZNYMI, JAKIE WYNIKNĄ DLA NIEMIEC W RAZIE ZWYCIESTWA GEN. FRANCO W HISZPANII.**

Porty północnej Hiszpanii stanowią bowiem dogodną bazą dla łodzi podwodnych niemieckich, operujących na Atlantyku i z dala od swych własnych portów macierzystych.

Gen. Franco zapowiada restaurację monarchii

B. król Alfons wezwany ma być do ponownego objęcia tronu

PARYŻ, 2 stycznia.

Dzienniki francuskie obszernie omawiają wywiad, udzielony przez generała Franco jednemu z dzienników hiszpańskich.

Przedmiotem szeregu komentarzy zarówno prasy, jak i kół politycznych, stał się ten ustęp wywiadu, w którym gen. Franco zapowiada ważne posunięcia w polityce wewnętrznej i zagranicznej Hiszpanii narodowej na okres najbliższych tygodni.

PORTY W BILBAO I CEUCIE ORAZ WYSPIY KANARYJSKIE NADAWAŁYBY SIĘ SPECJALNIE DLA ŁODZI PODWODNYCH NIEMIECKICH, POSIADA...

U osób, które używają mało ruchu, kilkotygodniowa kúra naturalną wodą gorzką Franciszka-Józefa oddaje często wprost nieocenione usługi. Należy pić co rano na czczo lub wieczorem przed udaniem się na spoczynek jedną szklankę naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa. Zapytajcie Waszego lekarza.

blźszych tygodni.

Według zgodnych komentarzy, jest to potwierdzenie pogłosek o restauracji monarchii w Hiszpanii już w okresie najbliższym. Przewidują, że specjalna delegacja Hiszpanii narodowej zwróci się do Alfonsa XIII o powrót na tron.

Ponieważ b. król hiszpański zdecydowany jest nie wracać na tron hiszpański, delegacja zwróci się z kolei do jego syna, ks. Juana, który koronę przyjmie.

P. Prezydent Rzplitej w Jaworzynie

przyjmował życzenia noworoczne od delegacji zakopiańskiej

Zakopane, 2 stycznia.

(PAT) Wczoraj, w dniu Nowego Roku, udała się do Jaworzyny do Zamczku, w którym zamieszkał na okres świąt Pan Prezydent Rzeczypospolitej, prof. Ignacy Mościcki — liczna delegacja z

Zakopanego, z burmistrzem inż. Zaczyńskim i lawnikami na czele.

Zyczenia noworoczne złożyli Panu Prezydentowi: burmistrz Zakopanego, inż. Zaczyński, ks. dziekan Tobolak oraz wiceprezes związku górali, Józef Cukier.

Czy Anglia wypowie układ handlowy z Sowiecami?

Londyn, 2 stycznia.

(PAT) „Sunday Dispatch“ podaje wiadomość, jakoby rząd angielski zamierzał wkrótce wypowiedzieć w terminie 6-miesięcznym brytyjsko-sowiecki układ handlowy. Rząd brytyjski ma stać — według dziennika — na stanowisku, że Sowiety dotrzymały litery, nie zaś ducha układu.

Jak twierdzi „Sunday Dispatch“ — coprawda wzajemne obroty formalnie niemal się wyrównały na poziomie ok.

13 miln. funtów, ale w rzeczywistości lwią część brytyjskiego eksportu do Sowieców, bo aż 8,5 miln. funtów, stanowił reeksport, natomiast eksport towarów, wyrabianych w Anglii, wynosił zaledwie 4,5 miln. funtów. Import z Sowieców przedstawiał się w tym czasie w kwocie 13,5 miln. funtów.

Zaznaczyć należy, że wiadomość „Sunday Dispatch“ nie znajduje potwierdzenia w brytyjskich kołach oficjalnych.

Mundury dla ministrów rumuńskich

i rzymskie pozdrowienie w protokole pałacowym

Bukareszt, 2 stycznia.

(PAT) Do Frontu Odrodzenia Narodowego napływają w dalszym ciągu liczne zgłoszenia. Liczba członków nowej partii przekracza już obecnie 2 miliony. Zgłosił również swe przystąpienie do Frontu ambasador Rumunii w Warszawie, Ryszard Franassovici.

Z pośród członków b. partii narodowo-chłopskiej zapisał się do Frontu b. poseł Rumunii w Warszawie, Visoianu.

Jednocześnie z wprowadzeniem mundurów dla członków rządu rumuńskiego, wprowadzono do protokołu pałacowego rzymski sposób pozdrowienia przez podniesienie prawej ręki.

W przyszłości ministrowie pozdrawiać będą monarchę nie przez pochylecie głowy, lecz przez podniesienie ręki. Mundury i pozdrowienie ręką zostaną wprowadzone również we Froncie Odrodzenia Narodowego.

Krwawe walki w Palestynie

miedzy wojskiem i Arabami

Jerozolima, 2 stycznia.

(PAT) Ubiegłej nocy doszło do poważnego starcia między Arabami a wojskiem brytyjskim w okolicy miejscowości Zawata, w okręgu Nablus. Jeden Arab został zabity, dwóch zaś rannych.

Tej samej nocy stoczyły również wojska brytyjskie potyczkę z powstańcami arabskimi pod Beitwazan na obszarze Samarii. Poniesione przez obie strony straty są dotychczas nieznanne. Akcja przeprowadzania przez żołnierzy brytyjskich rewizyj odbywa się w dalszym ciągu na obszarze całej Palestyny.

W dniu Nowego Roku otoczono jedną z dzielnic Jerozolimy, po czym po

przeprowadzeniu w niej dokładnej rewizji, aresztowano 10 Arabów.

Londyn, 2 stycznia.

(PAT) „Times“ ogłasza wyniki oficjalnej statystyki, dotyczącej ofiar ruchów arabskich w Palestynie.

Według tych danych, zabitych zostało dotychczas 1139 Arabów, uczestników zbrojnego powstania, 466 osób z pośród cywilnej ludności arabskiej, 92 Żydów i 69 Anglików.

Rany odniosło 196 Arabów, biorących udział w rewolcie, 639 z pośród cywilnej ludności tubylczej, 69 Żydów oraz 223 Anglików.

JACYCH STOSUNKOWO NIEWIELKI ZASIEG.

Berlin, 2 stycznia.

Głos w sprawie sytuacji na Morzu Śródziemnym zabiera dzisiaj „Deutsche Allgemeine Ztg.“, której zdaniem, wraz z demonstracyjną podróżą Daladiera oraz ze zbliżającą się wizytą Chamberlaina i Halifaxa w Rzymie, rozgrywka śródziemnomorska zaczyna wkraczać w stadium bardziej decydujące. Wobec tego, że i gen. Franco zapowiada zasadnicze rozstrzygnięcie w wojnie domowej, rok obecny stanie się — według pisma niemieckiego — rokiem decydującym o Morzu Śródziemnym.

Po zwycięstwie gen. Franco, Hiszpania, jako czwarte mocarstwo, zacznie — zdaniem „Deutsche Allg. Ztg.“ — brać czynny udział w koncercie mocarstw śródziemnomorskich. Sytuacja Hiszpanii stanie się nawet wówczas, jak przewiduje dziennik, kluczową.

Do tej nowej zmienionej sytuacji zastosować się będą musiały — zdaniem pisma niemieckiego — państwa, których interesy leżą nad tym morzem.

Pan Prezydent w krótkich, serdecznych słowach podziękował za życzenia. Następnie, po wspólnej fotografii przed zamczkiem, zaprosił delegację, w liczbie około 50 osób, na śniadanie, które odbyło się w sali zamczku.

Niezależnie od tego, przybyli do Jaworzyny, aby złożyć Najdostojniejszemu Włodarzowi Rzeczypospolitej życzenia noworoczne: narciarski ośrodek treningowy do mistrzostw świata w Zakopanem z prezesem tut. samodzielnego oddziału Z. S., dyr. Kasztelewiczem na czele.

Warszawa, 2 stycznia.

(PAT) Sześć kancelarii cywilnej zawiadania, że Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjmować będzie życzenia noworoczne w niedzielę, dnia 8 stycznia, na Zamku Królewskim w Warszawie.

Karty wstępu wydawać będzie kancelaria cywilna w dniach 4, 5 i 7 stycznia 1939 roku od godz. 10 do 14-ej.

Zwyczaj składania Głowie Państwa życzeń noworocznych w dniu 1 stycznia powodował każdego roku dla składających życzenia liczne niedogodności ze względu na ferie świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku.

Wobec tego Pan Prezydent Rzeczypospolitej zgodził się na przesunięcie w roku bieżącym terminu składania życzeń na Zamek Królewski w Warszawie na niedzielę 8 stycznia 1939 roku.

Jak się dowiadujemy, ten nowy zwyczaj składania życzeń noworocznych Głowie Państwa w ciągu pierwszych dziesięciu dni stycznia będzie stosowany również i w przyszłości.

Wstrząsająca tragedia na tle ustaw antyżydowskich

Budapeszt, 2 stycznia.

Lekarka dr. Irma Szabo popełniła samobójstwo zażywając ciankali. W liście, który pozostawiła, pisze: „Nówa ustawa czyni ze mnie Żydówkę. Jeśli nie mogę być Węgierka, wole raczej rozstać się ze światem“.

Z tych samych względów popełnił samobójstwo przez powieszenie 87-letni emerytowany dyrektor fabryki Józef Puski, który obawiał się, że pozbawia go emerytura.

3 dzieciom Łodzi

Dnia 3 stycznia 1831 roku ślusarze i kowale łódzcy: Marcin Meyer, Franciszek Kopke, Jan Baer, W. Marczak, J. Weissling, A. Treffentet, A. Chalubski, Jan Szymański, M. Aizenbrener, M. Meryczyński, Kazimierz Witulski, Bethler i Słwański, Hofman i Wencel otrzymują zezwolenie na rzecz rządu powstańczego, i wykonują z nich pospiesznie piki i bidła broni sieczną dla oddziałów powstańczych. Nad wykonaniem tych zamówień czuwają bezpośrednio: adiunkt-dozorca miast Kędzierski i Odrobiński, sekretarz obwodu łeczyckiego, którzy jednocześnie wydają zezwolenie wszystkim fabrykantom-ochotnikom na wyrób broni dla wojsk powstańczych.

Na rzecz armii powstańczej oddane zostają dwa dzwony ze świątyni łódzkich na ulanie armat dla oddziałów powstańczych.

KRONIKA

Styczeń	Dnia Daniela	
3	Jutro Tytusa	
Wtorek	Wschód słońca	7.44
	Zachód słońca	15.36
	Wschód księżyca	13.54
	Zachód księżyca	5.08
	Długość dnia	7.47
	Przybyło dnia	.10

Krótkie wiadomości

TOW. PRZYJACIÓŁ DZIECI ULICY, powołane do życia z inicjatywy p. wojewody Józefowskiego, rozpoczęło już swą działalność. W związku z tym zarząd miejski, uważając istnienie tej instytucji opiekuńczej za bardzo wskazane, postanowił przyznać jednorazową subwencję w wysokości 10.000 złotych na lokal przy ulicy Kilińskiego Nr. 94.

LUSTRACJE MIASTA przeprowadzili wczoraj funkcjonariusze policji, zwracając uwagę na usunięcie śniegu oraz lodu. Jak donosiliśmy bowiem, komenda straży ogniowej wniosła skargę do starostwa grodzkiego, iż zatopy śnieżne i lodowe na ulicach przedmieść uniemożliwiają normalną komunikację kołową.

LIKWIDACJE MIEJSKIEGO PRZEDSIĘBIORSTWA „Zakładu hodowli roślin” zarządziły władze miejskie, polecając włączenie tego zakładu do agend administracji wydziału plan-tacji, produkcja zakładu dla celów prywatnych była niewystarczająca, a tym samym przedsiębiorstwo mogłoby się stać deficytowe.

ROZTARGNIENI PASAZEROWIE pozostawili w ub. miesiącu w tramwajach miejskich szereg wartościowych przedmiotów, jak rękawiczki, książki, koszyki, sakiewki, portmonetki z pieniędzmi, wieczne pióro, teckę, okulary, kapelusze t. d. Przedmioty te są do odebrania w wydziale ruchu K. E. L. w ciągu bież. miesiąca.

ULGOWA TARYFA RADIOFONICZNA wprowadzono dla szkół średnich i powszechnych. Podczas gdy normalna opłata wynosi 3 zł. za aparat lampowy i 1 zł. 1 za aparat detektorowy. Opłaty dla szkół wynosić będą 1 zł. 1 rocznie, niezależnie od wielkości aparatu, posiadanego przez szkołę.

5.000 ZŁOTYCH NA RZECZ WCZASÓW robotniczych zadeklarował zarząd miejski. Jak wiadomo, w wyniku inicjatywy p. wojewody Józefowskiego, zorganizowana została akcja wczasów robotniczych, która umożliwiła około 30.000 robotników w roku bieżącym spędzenia urlopu w ódrach, nad morzem i na wsi.

Dyżurni aptek
Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: H. Pastorowa (Łagiewnicka 96) J. Kahane (Limanowskiego 80), J. Koprowski (Nowomiejska Nr. 15), M. Rozenblum (Śródmiejska 21), M. Bartoszewski (Piotrkowska 95), L. Czyński (Rokicińska 53), E. Zakrzewski (Kaźna 54), I. Sinięcka (Rzgowska 59), S. Trawkowska (ul. Brzezińska 56a)

Pomoc Zimowa — to czyn, nie słowa

5 protestów przeciw wyborom
wpłynęło wczoraj do głównej komisji wyborczej w Łodzi. — Rada miejska nie będzie na razie zwołana

Zgodnie z naszymi przewidywaniami, protesty przeciwko wyborom do rady miejskiej w Łodzi jednak wpłynęły i to stosunkowo dość wcześnie. W roku 1934 i 1936 protesty zostały złożone w ostatnim dniu, na pół godziny przed upływem terminu prekluzyjnego, podczas gdy obecnie, mimo, że termin ostateczny upływa dopiero w środę, 4 b. m. — już wczoraj wpłynęło 5 protestów do głównej komisji wyborczej.

Protesty wniesione zostały w myśl art. 54 ordynacji wyborczej, który mówi: „Protest przeciwko wyborom z żądaniem unieważnienia ich w całości albo też wyboru poszczególnego radnego ma prawo wniesić w ciągu 7 dni po ogłoszeniu ostatecznego wyniku wyborów przez główną komisję wyborczą, co najmniej taka liczba wyborców danego okręgu wyborczego, jaka była uprawniona do zgłoszenia listy kandydatów. Protesty przeciwko wyborom wnoszą się na piśmie do głównej komisji wyborczej, która w terminie 7 dni przesyła je z odpowiednimi wyjaśnieniami i aktami wyborczymi władzy, powołanej

do rozstrzygnięcia protestu. Wniesienie protestu przeciwko wyborom wstrzymuje ukonstytuowanie się nowowybranej rady miejskiej”.

Ponieważ w Łodzi uprawnionych było do zgłoszenia listy kandydatów na radnych 100 osób, tym samym grupy po 100 osób, zamieszkałych i mających prawo wyborcze w każdym okręgu, mogły protesty wniesić. I tak się stało. Żaden komitet wyborczy oficjalnie protestów nie zgłaszał dotąd — zgłosiły je grupy wyborców.

Protesty wniesione zostały w okręgach V, VI, XI, XII i XIII. Okręg V-ty obejmował wschodnią część miasta, okręg VI — Widzew, okręg XI — Księży Młyn, okręg XII — Ząrzew i okręg XIII — Chojny.

Na tym jednak nie skończy się. Jak się dowiadujemy, zbierane są podpisy pod dalsze protesty indywidualne, które będą zgłoszone w dniu dzisiejszym. Motywy protestów ogłoszone będą dopiero po kilku miesiącach.

W związku z tym zmienia się sytuacja wytworzona po wyborach.

Wniesienie protestów wstrzymuje ukonstytuowanie się rady miejskiej, co jest zupełnie zrozumiałe, w razie bowiem uwzględnienia tych protestów, bądź wszystkich bądź tylko jednego, w danym okręgu wyborczym musiałyby się odbyć nowe wybory, a tym samym mógłby się zmienić skład nowej rady miejskiej. Z tych względów niesposób przewidzieć terminu zwołania nowej rady miejskiej. Przypomnieć należy jedynie, że zarówno w roku 1934 jak i w 1936, kiedy również protesty były zgłoszone, ukonstytuowanie nowej rady miejskiej nastąpiło

Procedura rozpatrywania protestów jest bowiem bardzo żmudna. Przede wszystkim musi się odbyć posiedzenie głównej komisji wyborczej. Z kolei zasięgnięta będzie opinia przewodniczących tych okręgowych komisji wyborczych, na terenie urzędowania których wniesiono protesty. I do dnia 11 b. m. protesty te, wraz z opiniami i pełnymi materiałami, dotyczącymi danych okręgów wyborczych, muszą być przekazane do urzędu wojewódzkiego.

Wydział samorządowy urzędu wojewódzkiego zarządził zbadanie formalności protestów, a więc podpisów wyborców, po czym przeprowadzi dochodzenie, celem stwierdzenia, czy istotnie dopuszczono się, bądź przestępstw przeciwko głosowaniu, co mogłoby wpłynąć na wynik wyborów, czy też wybory zostały przeprowadzone niezgodnie z przepisami ustawy, a popełnione uchybienia wpłynęły na wynik wyborów. Po zebraniu tych danych wydział samorządowy przekazuje te sprawy na posiedzenie wydziału wojewódzkiego (izby wojewódzkiej). O unieważnieniu wyborów w danych okręgach lub też o odrzuceniu protestów, decyduje wojewoda przy współudziale wydziału wojewódzkiego z głosem stanowczym. Decyzja p. wojewody jest ostateczna w administracyjnym toku instancji.

Więść o złożeniu protestów wywołała duże poruszenie w Łodzi. (s)

PRZY REUMATYZMIE **MINEROGEN F.F.** APTEKA MAZOWIECKA Warszawa, Mazowiecka 10.

O bezprawne używanie tytułu

Sąd okręgowy inżyniera z dyplomem francuskim uniewinnił

Donosiliśmy w swoim czasie o licznych sprawach, wytoczonych w trybie administracyjnym kilkunastu inżynierom, posiadaczom dyplomów zagranicznych — o nieprawne używanie tytułów.

Starostwo grodzkie pociągnęło wszystkich o wykroczenie z art. 26, który mówi o przywłaszczeniu tytułu, munduru i t. d.

W związku z tymi sprawami podaliśmy obszerniejszemu omówieniu przepisy prawne, stanowiące o używaniu tytułu inżyniera.

W dniu wczorajszym na skutek odwołania jednego z osadzonych przez

starostwo, sprawa jego znalazła się przed sądem okręgowym.

Rozprawie przewodniczył sędzia Zabiński, Broniń adw. Lederman.

Oskarżony, inż. B. P. wychowanek uniwersytetu w Tuluzie, przedstawił sądowi swój dyplom.

Obrońca powołując się na ów dyplom świadczy, iż oskarżony na wyższej uczelni francuskiej uzyskał tytuł inżyniera, wywodził, że w tych warunkach nie może być mowy o przywłaszczeniu tytułu, skoro przyznała go poważna uczelnia francuska.

Sąd podzielił wywody obrony i oskarżonego inżyniera uniewinnił. (i)

KAWIARNIA „SIM” OD DZIS WYSTĘPUJE **Wacław Jankowski** Znany humorysta groteskowy i parodysta

Dalsze uruchomienie fabryk

po przerwie świątecznej. — Kontrola zarządzeń zdrowotnych w zakładach przemysłowych

Wczoraj, po przerwie świątecznej, uruchomiono znów część zakładów przemysłowych, które nieczynne były od tygodnia. Tylko nieliczne fabryki będą jeszcze nieczynne w ciągu bieżącego tygodnia, do dnia 9 b.m.

Według otrzymanych przez nas danych, uruchomienie pozostałych fabryk obejmuje niespełna 5000 robotników t. j. około 6 proc. ogólnej liczby zatrudnionych.

Inspektorat pracy w dalszym ciągu przeprowadzał kontrolę fabryk łódzkich, rozpoczętą jeszcze przed Nowym Rokiem na skutek interwencji związków zawodowych. Związki motywowały swą prośbę licznymi brakami w fabrykach, m. in. brakiem urządzeń sanitarnych, złą wentylacją sal fabrycznych i t. d. W

wyniku kontroli sporządzono kilkanaście protokołów.

W czasie ostatnich mrozów związki zawodowe wystosowały skargę do inspektora pracy, wskazując, że szereg fabryk jest niedostatecznie opalanych, wskutek czego robotnicy w czasie pracy narażeni są na przeziębienia. Kontrola, przeprowadzona natychmiast, potwierdziła skargę, wobec czego kilkudziesięciu przemysłowców pociągnięto do odpowiedzialności.

Wczoraj referat karny inspekcji pracy rozpoznawał pierwszą serię tych spraw i ukarał grzywnami 12 przemysłowców;

W związku z przejęciem przez zarząd rzeźni miejskiej nr. 1 również rzeź-

ni nr. 2 t.zw. bałuckiej, która pozostawała dotychczas pod bezpośrednim nadzorem miasta, związek pracowników instytucji użyteczności publicznej wypowiedział umowę zbiorową dla rzeźni nr. 1, domagając się zastosowania dla pracowników tej rzeźni stawek płac, obowiązujących w rzeźni bałuckiej. W związku z tym dziś odbędzie się konferencja w inspekcji pracy.

Strajk okupacyjny w fabryce Braci Augustin przy ul. 11 Listopada 180 trwa. Jak wiadomo, strajk wynikał wskutek od mowy właścicieli fabryki udzielenia gwarancji zredukowanym robotnikom, że będą napowrót przyjęci do pracy. (i)

Losowanie dolarówki

Wylosowano następujące dolarówki:
Główne wygrane:
Dol. 12.000 — Nr. 513043;
Po dol. 3000 — N-ry 36099 1201543;
Po dol. 1.000 — N-ry 553069 359202
1392307 1026615 21184 928377 291375;
Po dol. 500 — N-ry 291833 1327039
1278452 970285 1323984 1095836 1486495
427741 730590 552276.

Konfiskata 10 tysięcy dolarów

za niezgłoszenie majątku posiadanego zagranicą

Pociągnięto do odpowiedzialności właścicielkę majątku ziemskiego w powiecie mołodeczańskim, która, posiadając w jednym z banków amerykańskich około 10.000 dolarów, nie zgłosiła tego

w należnym czasie, zgodnie z wymogami dekretu. Znalezioną kasę bankową zakwestionowano, sprawę zaś przekazano prokuratorowi.

Niezwykły oszust przed sądem

Zmieniał wyznania, okradał zakonników, fałszował dokumenty, udawał adwokata i t.d. — Sąd skazał Waksa na 5 lat więzienia i osadzenie w Koronowie

W dniu 1 grudnia r. ub. do jednej z większych firm łódzkich zgłosił się ojciec zakonny. Odziany był w szaty Kapucyna, prosił o datkę na klasztor. Firma przychyliła się do prośby zakonnika, dla porządku proszono go jednak o wylegitymowanie się przy odbiorze pieniędzy. Dowód, jaki nieznajomy okazał, wydawał się kasjerowi podejrzany. — Firma skomunikowała się z kurją biskupią. Okazało się, że kurja nie wie o żadnym ojcu Kapucynie, któryby kwestował w Łodzi.

Domniemany zakonnik został zatrzymany. Okazało się, że był nim Zygmunt Waks, urodzony w Końskich. Znalaziono przy nim sfałszowany dowód osobisty na nazwisko Stelnwurcel. Okazało się dalej, że zakonnikiem nigdy ów Waks nie był, że za to był i jest jednym z wybitniejszych oszustów, z jakimi już od szeregu lat miały władze sądowe do czynienia.

Najrozmaitszych sprawek tego niezwykłego przestępcy nie spisałby na wólowej skórze. Dość powiedzieć, że BYŁ JUŻ KARANY ZA 20 OSZUSTW, że nie tylko występował jako mnich, ale również jako aplikant sądowy i że w kutnowskim, gdzie często bronił przed sądem zdobył sobie nawet opinię zdolnego obrońcy!

Niezwykły ów oszust odpowiadał przed łódzkim sądem okręgowym.

W roku 1926 przyjął Waks chrzest i dostał imię Zygmunt; przed tym nazywał się Zelman. Wrócił potem na łono swego dawnego wyznania, by w roku 1934 przyjąć w klasztorze OO. Karmelitów w Lublinie chrzest ponownie i używać imienia Augustyna Mariana. Waks skradł wówczas przeorowi klasztoru wleczne pióro, wyludził od innego z ojców 100 złotych, skradł jeszcze komunię gitarę i inne drobniaki i — zbiegł.

Wyplątał potem w kutnowskim, bronil — jak wspomnieliśmy — przed sądami z dużym powodzeniem, w gminie Oparów powiatu kutnowskiego poznał się z wujtem i z urzędnikami, a gdy dowiedział się od praktykanta Tadeusza Guziaka, że Guziakowi stoi na przeszkodzie do dobrego ożenku brak matry — w krótkim czasie uczynił mu prezent z świadectwa kursów dla dorosłych w Warszawie. Kierowany przez Waksa, Guziak sporządził kopię z tego wątpliwej autentyczności dowodu, za zgodność poświadczyl wójt gminy, a potem starostwo poświadczyło podpis wójta i Guziak stał się przez noc maturzystą.

Wyzyskując potem zobowiązania, do których poczuwał się młody praktykant wobec Waksa, Guziak nie odmówił mu kilkunastu blankietów do dowodów osobistych, na świadectwa ślubne i inne papiery metrykalne. Druki te były już zaopatrzone w pieczęcie.

Zasobny w takie dokumenty, wyjechał Waks z małej wioski w kutnowskim do Warszawy i tam rozpoczął szeroki handel tymi dowodami.

KOJARZYŁ NA PAPIERZE MAŁŻENSTWA,

co miało wielką wartość dla zabiegających o wjazd do krajów zamorskich; gdy trzeba było, meldował swych „klientów“ warszawskich w Oporowie, „ustalał“ wiek ludzi i t. d. i t. d.

Wszystkie te sprawy wyszły wreszcie na jaw i w konsekwencji doprowadziły do wielkiego procesu przeciwko Waksowi, Guziakowi i innym, winnym korzystania z oszustw Waksa na tle owych sfałszowanych przezeń dokumentów.

Waks, jako poszukiwany za te przestępstwa ujęty był w Łodzi. Proces miał się odbyć w Kutnie.

Po drodze udało się oszustomu zbiec. Sprawa samego Waksa została z procesu wyłączona. Proces przeciwko pozostałym zakończył się wyrokiem na dwa lata więzienia z zawieszeniem w stosunku do Guziaka, na rok więzienia przeciwko niejakdemu Rozenbergowi z Warszawy, kilku wyrokami na mniejsze kary i dwoma uniewinnieniami.

Wreszcie zostaje Waks ujęty po raz drugi, znów w Łodzi.

Osadzony w więzieniu

SYMULUJE OBLED.

Jednak lekarze uznają w nim jedynie typ niedyscyplinowany i trudny do współżycia w normalnym, uporządkowanym społeczeństwie.

Oskarżony, jako fałszywy prawnik i obrońca sądowy bronil się sam.

Do większości przestępstw ostatnich wykazanych w akcie oskarżenia

WAKS PRYZNAŁ SIĘ

Nie przeczył, że jako „Rajmund“, jako

„Brenner“ i t. d. występował w kutnowskim, nie przeczył, że zbierał jako mnich datki na klasztor, z dowodami od Guziaka.

Sprawa ta była jakby uzupełnieniem poprzedniej sprawy przeciwko Guziakowi i towarzyszącej.

Przewodniczył sędzia Niklewski, oskarżał prok. Osuchowski, który wnosil o surowy wymiar kary i osadzenie winnego w zakładzie dla niepoprawnych w Koronowie.

Sąd skazał fenomenalnego oszusta na 5 lat więzienia i na osadzenie po odbyciu kary w Koronowie. (1)

Losowanie obligacji

pożyczki konwersyjnej m. Łodzi 1934 r.

W dniu 31 grudnia 1938 roku w sali konferencyjnej Zarządu Miejskiego w Łodzi odbyło się ciągnięcie obligacji pożyczki konwersyjnej m. Łodzi 1934 roku w obecności p. wiceprezydenta K. Kozłowskiego i notariusza K. Okszy-Strzeleckiego.

Poniżej podajemy wyniki ciągnięcia.

6 PROC. SERII A.

Po zł. 1000: — 1033 1727 1223 1336 1888 759 819 505 1468 702 658 1980 1812 69 716 405 311 1814 291 1175 1796 463 1831 840 1217 762 246 334 95 255 119 1663 1015 736 1152 265 1549.

Po zł. 500: — 6960 5872 2707 4230 2035 6145 6758 6435 2534 2885 5490 5777 5637 4679 4118 2599 4855 5774 3619 3947 2678 6775 3630 5478 2274 5831 2638 4523 3342 6721 6163 4906 3601 5780 6922 2737 5103 6378 3078 5688 5028 4516 3939 3618 5329 4585 4794 4213 2482 5228 5044 3215. 2218 3285 5246 4318 4007 6957 2359 2112 3478 2370 2412 4456 5182 3321 3700 3045 6285 6063 3717 3139 5174 5385 4823 2332 3930 4992 5461 4096 5615 2135 3192 5133 3741 3586 2682 4845 2955 2902 4913 4321 2127.

Po zł. 200: — 7512 12231 7448 10711 11159 12682 12080 11402 9083 7690 9726 10411 10150 10379 12268 9267 10504 11730 12115 12369 10605 8567 11980 8738 9460 7209 9477 11460 10341 8969 8139 12951 10367 10260 12762 8186 12919 12084 9653 11843 10953 7093 10409 8049 12097 11818 8052 10764 7061 12443 10520 10152 11745 11941 10665 7484 9359 11739 12903 12892 12344 12618 7089 10439 8930 11163 9437 11083 11551 12719 10627 11918 10455 12670 8033 9545 12304 8594 12701 9111 7834 7316 10488 9430 7520 11737 10136 10655 8256 7152 12329 7920 9203 11419 8042 8271 9754 12457 8267 9825 9497 7001 8116 8808 7407 10904 10281 7571 7194 8781 11555.

Po zł. 100: — 13395 14574 16263 14851 14020 17648 17958 15351 14058 14271 13447 17460 14462 17999 17773 17036 17598 17306 13589 16205 16633 18293 17601 16458 16776 16099 15623

13966 14513 13435 18078 16630 15863 16477 17131 15368 15850 18754 14688 18535 15514 14949 13124 18669 16588 13154 16669 18001 18965 18098 18958 18898 18463 16869 13387 17561 16167 13772 16160 16612 13931 15317 13954 15438 16423 17682 15078 13302 17951 15220 15760 16216 18522 14197 16161 16879 17593 13006 18509 17602 16378 14322 15098 17528 16465 17627 15184 13151 18922 13710 16190 18253 15331 13568 16153 13702 18661 17913 18005 15831 18524 14041 15100 15935 14301 13193 17143 16259 17762 15989 13945.

Po zł. 50: — 23155 24833 25573 21305 23554 23733 19831 22665 20951 19288 25450 24614 23866 25702 24704 22948 24627 22773 23217 20448 24151 25532 25600 24450 23496 23790 23511 23666 26034 26081 25341 23727 20827 24335 24980 25328 25596 19143 20172 24585 19945 19304 24064 25798 26051 24821 19270 20862 24865 22003 23181 19969 24205 19043 24653 24650 23596 25664 25582 24859 25159 23992 24135 21654 21914 19322 19528 23586 25259 19144 19691 25070 23615 24687 21203 24427 23983 23420 23036 24440 20637 21478 25800 20327 25011 23814 23035 21831 24967 24780 20455 19942 21858 25912 21020 20044 21306 22401 20749 20145 20483 24223 21661 19908 20175 26078 23177 25436 19722 21695 20988 20207 22582 23535 22266 24432 20069 22767 21675 26066 19757 24342 19395 23724 20257 26084 25630 22834 19159 25704.

5 PROC. SERII B.

Po zł. 500: — 100 30 15 196 28 39
Po zł. 200: — 454 729 745 728 575 361 786 487 323.

Po zł. 100: — 914 1914 1466 1884 1811 1948 1107 947 2032 1770 1362 888 1813 1867 1842 1794 2097 910 942 1696 2020 1849 1337 1417.

Po zł. 50: — 3227 3028 2488 3331 2202 2731 2366 3366 3193 3567 3293 3344 2136 2864 2148 2753 3307 2644 2312 3354 2180 2293 2934 2240.

Polska musi panować na Bałtyku

Konieczność szybkiego dozbrowienia na morzu

Ostatnia inicjatywa niemiecka w sprawie uzupełnienia swego stanu łodzi podwodnych zapowiada nowy wyścig zbrojeń morskich w Europie.

Osiem państw nadbałtyckich reprezentuje statki wojenne, krążące po Bałtyku a mianowicie: Niemcy, Polska, Sowieci, Szwecja, Dania, Finlandia, Estonia, Łotwa i Litwa.

Litwa jest daleko za innymi i powoli dopiero organizuje swoją flotę, zamawiając ostatnio mały krążownik w stoczni włoskiej. Bałtyk jako teren strategiczny miał zawsze duże znaczenie.

Wśród ośmiu państw nadbałtyckich Polska jest chwilowo, jeśli chodzi o nasze siły morskie, na czwartym miejscu. Stąd wniosek: Polska musi swą flotę rozbudować w stosunku do Niemiec i Sowieców, a nie do państw mniejszych od siebie. Polska winna posiadać flotę wojenną, która potrafiłaby godnie i skutecznie obronić Jej interesy na morzu. W szlachetnym wyścigu ofiar na budowę ścigaczy torpedowych pamiętać musimy że nie kto inny, ale właśnie Rzeczpospolita Polska winna zapanować na Bałtyku.

CASINO HOTEL W TYROLU
Pocz. 4, 6, 8, 10
SMIECH!
HUMOR!
DOWCIP!

Wspaniała komedia amerykańska

wg. głośnej powieści Kestnera p. t.

TRZEJ PANOWIE NA ŚNIEGU

Choroby zakaźne w Łodzi

Dwa wypadki duru plamistego

Wydział Zdrowia Publicznego Zarządu Miejskiego w Łodzi informuje, że w okresie od 25 do 31 grudnia ub. r. zarejestrował 7 wypadków zachorowań na dur brzuszny, 8 na płuńcę, 7 na błonicę, 10 na odrę, 5 na różę, 1 zakażenie płogowe, 9 pokąsań przez psy podejrzane o wściekliznę, 2 wypadki zachorowań na dur plamisty, 19 zachorowań i 17 zgonów na gruźlicę oraz 3 wypadki zachorowań na jaglicę.

Dur plamisty zarejestrowano przy ul. Marysińskiej 30 i przy ul. Piłsudskiego 33.

Domy te izolowano, a mieszkańców poddano dezynfekcji, przymusowej kąpiei i odwszeniu.

Przedłużenie umowy z I. P. S. na dalsze trzy lata

Zarząd Miejski w Łodzi, wychodząc z założenia, że przez cały okres trwania umowy I. P. S. z obowiązków użytkownika Miejskiej Galerii Sztuki wywiązywał się należycie — postanowił oddać w użytkowanie Instytutowi Propagandy Sztuki budynek wraz z ruchomościami Miejskiej Galerii Sztuki w parku im. H. Sienkiewicza na okres czasu od 1 stycznia 1939 roku do 31 grudnia 1941 roku.

Nowe legitymacje personelu technicznego elektrowni

Personel techniczny elektrowni w Łodzi otrzymał nowe legitymacje na rok 1939, koloru piaskowego z fotografiami, zaopatrzone w pieczęcie, plomby i podpisy dyrektora.

Przed dopuszczeniem monterów do licznika należy żądać okazania legitymacji służbowej.

Depesze zarządu gminy żydowskiej

Z okazji Nowego Roku postanowiono wysłać depesze holdownicze, w imieniu ludności żydowskiej m. Łodzi do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej prof. Mościckiego, Marszałka Polski Smigłego-Rydzia i premiera gen. dr Sławojskowskiego.

Równocześnie zarząd gminy wyznaniowej żydowskiej, w związku ze zgonem arcybiskupa diecezji warszawskiej J. E. ks. kardynała Kakowskiego, postanowił wysłać depesze kondolencyjne do Kurii metropolitalnej w Warszawie.

Zycie powiatu łódzkiego

Lustracja dróg

Starosta powiatowy Franciszek Demys przeprowadził wczoraj lustrację dróg na terenie powiatu łódzkiego.

Na skutek bowiem ostatnich opadów śnieżnych na drogach utworzyły się duże zasy, uniemożliwiające często ruch kołowy. P. starosta stwierdził, że obecny stan dróg jest należyty. Komunikacja odbywa się zupełnie sprawnie. Jedynie na niektórych odcinkach leżą jeszcze zasy śnieżne, zostaną jednak one usunięte w najbliższych dniach. Wydane zostały już w tym kierunku odpowiednie zarządzenia.

Zakaz urządzania targów

W związku z wybuchem epidemii przyszczy w okolicach Konstantynowa i Aleksandrowa wydane zostało wczoraj przez p. starostę powiatowego zarządzenie, zabraniające urządzania targów na bydło rogate i nierogaciznę w tych miastach.

W innych miastach powiatu łódzkiego targi na bydło mogą się odbywać.

Jednocześnie zaostrzono kontrolę nad mlekiem dowożonym do Łodzi z okolic Konstantynowa i Aleksandrowa. Mleko musi być pasteryzowane, względnie przygotowane.

OFIARA

złożona w admin. „Republiki“ na najbardziej potrzebnych

Henryk Barciński — zł. 30.—

Jakie są skutki wojny gazowej

Amerykańscy uczeni twierdzą, że gaz jest...—humanitarniejszy od każdej innej broni. — Abisynia została zdobyta przy pomocy gazów. — W Hiszpanii i Chinach nie używa się gazów. — Przesadne wieści o nowych odkryciach

Wojna gazowa jest koszmarem, który w wypadku napięcia politycznego wielu ludziom spędza sen z powiek. Zobaczymy, jak ten koszmar w rzeczywistości wygląda. W tym celu rozpatrzmy dwa podstawowe zagadnienia: jakie są skutki wojny gazowej dla ludności i jakie są widoki zastosowania w walce nowych nieznanych gazów.

Otóż w niektórych krajach, jak np. w Ameryce, przeważa pogląd, że broń gazowa jest humanitarniejsza od każdej innej. Jak wykazała bowiem statystyka powojenna, śmiertelność od zatrucia gazami w wojsku Stanów Zjednoczonych A. P. okazała się 12 razy mniejsza, niż od wszelkich innych środków walki. Mianowicie, u zatrutych gazami wynosiła ona tylko 2 proc. podczas gdy u rannych inną bronią 24 proc. Jeżeli chodzi o takie kalectwo, jak utrata wzroku, to na 100 proc. ociemniałych wskutek działań wojennych — tylko 3,8 proc. przypada na zagazowanych. Poza tym, jak podaje wojskowa prasa amerykańska, nie zanotowano żadnego wypadku stałego kalectwa od gazów; zagazowani okazali się nawet znacznie odporniejsi na gruźlicę od niezagazowanych. Wprawdzie Francuzi nie zgadzają się z wywodami Amerykanów, lecz poglądu swego nie potwierdzają danymi statystycznymi.

Jeżeli chodzi o skutki działania lotnictwa — a ono głównie może prowadzić wojnę gazową wewnątrz kraju nie przyjacielskiego — to znacznie groźniejsze jest używanie bomb odłamkowych i kruszących, a może jeszcze bardziej zapalających, niż gazowych. Od bomb bowiem gazowych, zwykle bardzo lekkich, nie mających sily kruszącej i nie dających licznych odłamków, całkowicie zabezpiecza schron gazowy i ubrania ochronne.

Cóż poza tym wykazały wojny w Abisynii, Hiszpanii i Chinach?

Choć w wojnie abisyjskiej użycie przez Włochów środków chemicznych było nie duże i polegało na działaniu nie przeciwko osiedlom, lecz zakazaniu pewnych dróg i stref terenu, to jednak wywarło ono wielki wpływ na stan moralny przeciwnika. Stwierdzają to zresztą sami Abisyńczycy, tłumacząc przegranie wojny użyciem przez Włochów gazów, przeciw którym nie mieli żadnych środków obrony. Nieznane dotąd skutki gazów wprost panicznie działały na Abisyńczyków.

Jeżeli natomiast weźmiemy wojnę hiszpańską lub chińską, to — sądząc z wiadomości prasowych — gazów używa się tam bardzo mało. Lotnictwo stosuje głównie bomby odłamkowe, kruszące i zapalające. Przy zaciętości walk i małej kosztowności środków chemicznych, strony walczące niewątpliwie szrej by je stosowały, gdyby uważały za skuteczniejsze.

Wynika stąd, że ostatnie wojny nie wykazały, aby gazy były stosowane przeciw ludności w takim stopniu, jak niektórzy oczekiwali, lub jak by to mogło nastąpić. Jedynie może wojna abisyjska dowiodła, jak wielki wpływ moralny może wywrzeć użycie gazów na nieprzygotowaną ludność.

Jakież gazy będą używane w przyszłej wojnie?

Otóż panuje zdanie, że na ogół będą to gazy dotychczas znane, wprowadzając je znacznie większym zastosowaniem iperytu, ale głównie przeciw oddziałom walczącym. Naturalnie stwarza to poważne niebezpieczeństwo i wymaga przygotowania nie tylko masek, ale także ubrań ochronnych i innych środków.

Największy jednak skutek, i to moralny, może wywołać zastosowanie nowych, nieznanych dotąd związków chemicznych, przeciw którym nie ma jeszcze środków ochronnych. Otóż nasuwa się pytanie, jakie są na to widoki?

Kiedy przed paroma laty zaczęły w prasie ukazywać się fantastyczne wiadomości o wykryciu nowych, straszliwych gazów, kilku uczonych, pracujących w tej dziedzinie, zabrało głos na łamach prasy wojskowej.

Jeden z nich, rzeczoznawca przy Lidze Narodów, oświadczył, że wykrycie nowych gazów, silniejszych od dotych-

czas znanych, jest bardzo mało prawdopodobne, ponieważ badanie po wojnie około tysiąca nowych związków chemicznych dało wynik ujemny.

Zabrał poza tym głos amerykański uczyony, profesor Kibler. Mówi on, że wymagania stawiane gazom bojowym są tak wielkie, iż tylko bardzo mało gazów może im sprostać. Z niezliczonej

ilości związków chemicznych tylko około 3.000 było poddane próbom w czasie wojny światowej. Z tej liczby jednak tylko około 25 znalazło zastosowanie na wojnie, a zaledwie 5 czy 6 utrzymało się w użytku do końca wojny.

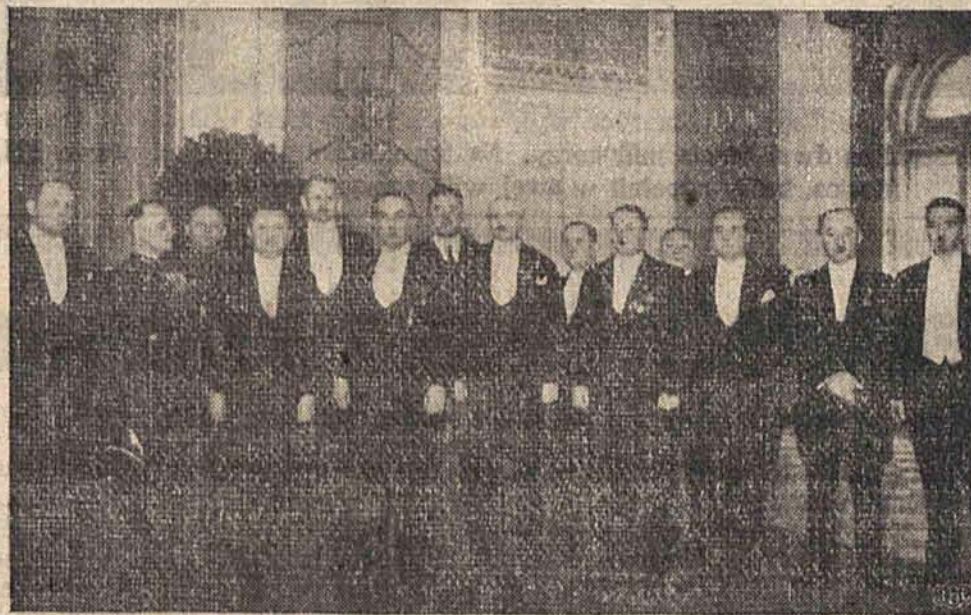
Bardzo dużo gazów poddano próbie i po wojnie. Wiele było zgłoszeń o wykryciu nowych, nadzwyczajnych. Jednakże po gruntownym sprawdzeniu okazało się, że są one tylko tworem wyobraźni. Żaden z nich nie nadawał się do celów wojennych, a gazy, ogłaszane jako nowe, okazywały się już znanymi lub też badanymi w czasie wojny.

Profesor Kibler, na podstawie urzędowo dokonanych badań, stwierdza, że wszystkie takie wiadomości dotyczyły znanych już związków chemicznych i były ogromnie przesadzone.

Znacza wreszcie, że w razie wynalezienia nowego gazu, konieczne są długie i kosztowne badania specjalistów aby ustalić jego przydatność dla celów wojskowych. Potrzeba wielu lat, żeby wytworzyć właściwą metodę jego produkcji na dużą skalę. Konieczne są długie próby, aby określić jego trwałość i możliwość napełniania nim pocisków. Trudność wypróbowania jego w czasie pokojowym na ludziach — jeszcze bardziej komplikuje powzięcie właściwej decyzji.

Wynikałoby z tego, że w przyszłej wojnie należy liczyć się raczej z użyciem gazów dotychczas znanych, przypuszczalnie udoskonalonych. Są one zresztą na tyle wszechstronnie działające, a obrona przeciwko nim tak kosztowna, że żadne państwo nie może sobie jej zapewnić bez wybitnego udziału ludności w poniesieniu kosztów.

Zyczenia noworoczne w Urzędzie Wojewódzkim

W dniu 1 stycznia p. wojewoda Henryk Józewski przyjmował w sali recepcyjnej urzędu wojewódzkiego życzenia noworoczne w imieniu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej. Na zdjęciu widzimy p. wojewodę Józewskiego w otoczeniu wyższych urzędników administracji państwowej w Łodzi z nac. dr. Wroną na czele po przyjęciu życzeń.

O wszystkim po trochu...

Dziesięciu najbardziej zasłużonych Francuzów. — Dziewięć po szwedzku. — Opinia narodu amerykańskiego o polityce zagranicznej U.S.A. — Hrabia Paryża przeciwko rasizmowi

Akurat przed trzydziestu laty jedno z najpoczytniejszych pism francuskich urządziło „wielki plebiscyt”. Czytelnicy mieli wybrać dziesięciu najbardziej zasłużonych Francuzów ubiegłego wieku. Prawdopodobnie było to wówczas jeszcze nowością i dlatego konkurs wywołał olbrzymie zainteresowanie.

Jakże jednak dziwne wydają się obecnie — po trzydziestu latach; — wyniki tego plebiscytu... Jakże wiele zmian zaszło od roku 1909-go, ile nazwisk poszło w zapomnienie!... Ale pierwsze miejsce, jakiego przypadło Pasteurowi, pozostałoby prawdopodobnie i dzisiaj bez zmiany. Pasteur uzyskał w tym plebiscycie przeszło milion trzysta tysięcy głosów. W ślad za nim drugie miejsce zajął Wiktor Hugo, następnie Gambetta i dopiero na czwartym miejscu znalazł się Napoleon.

Chateaubriand znalazł się na 21-y miejscu, Sarah Bernard na 17-y, Renan zajął 83 miejsce, Flaubert — 131-sze, Stendhal — 498-me!.. Verlaine i Rimbaud znaleźli się wogóle poza nawiasem. Iż to zmian w ocenie talentów zaszło w ciągu ostatnich trzydziestu lat!

Baronow Dinessen, Dunka z pochodzenia, spędził 25 lat na fermie w Południowej Afryce i wydała ostatnio swę wspomnienia w formie książki. Książka baronowej Dinessen zawiera dużo wesołych historyjek, bardzo żywo napisanych. Oto jedna z nich:

— „Było to w pierwszym roku mego pobytu w Afryce. Młody, nieśmiały farmer szwedzki uczył mnie rachunków we dług miejscowego narzecza. Cyfra „dziewięć” brzmi w tym narzeczu zupełnie tak samo, jak po szwedzku pewien wyraz, niemożliwy do powtórzenia w prasie. Mój nauczyciel liczył: — sześć, siedem, osiem — i rumieniąc się, dodał:

— Dziewięciu w miejscowym narzeczu nie ma!

— To znaczy, że tuziemcy liczą tylko do osmiu?

— Nie... przeskakują: — siedem, osiem, dziesięć!

— A dziewiętnaście?

— Dziewiętnaście też nie ma... I nie ma dwudziestu dziewięciu, ani trzydziestu dziewięciu. Byłam zachwycona... Co za oryginalny naród, co za niezależność i wolność myśli! Siedem, osiem, dziesięć, a dziewięćki nie ma!

Miałam młodego służącego, Zachariasza, tuziemca. U lewej ręki brak mu było jednego palca. Prawdopodobnie — myślałam — tuziemcy pozbawiają swych dzieci jednego palca, aby ułatwić im liczenie i naukę arytmetyki... Miałam już zamiar napisać o tym artykule do jednego z pism duńskich, lecz potem dowiedziałam się o co chodzi!...

Redakcja pisma amerykańskiego „For tune” przeprowadziła nową ankietę wśród swych czytelników na temat zagadnień polityki zagranicznej. Do wyników tej ankiety przywiązywano wielką wagę z tego względu, że ostatnio urządzona przez to pismo ankietą przed wyborami prezydenckimi ustaliła dokładnie większość głosów, jaką uzyskał Roosevelt.

Obecna ankietę wykazała, że większość narodu amerykańskiego: 1) — oświadczyła się przychylnie do koordynacji sił z innymi państwami demokratycznymi w celu przeciwstawienia się totalizmowi, 2) — przychyliła się do wzmocnienia sił obronnych Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej i Filipin, lecz nie Ameryki Południowej, 3) — uważa pokój monachijski za bardzo kiepski, lecz stwierdza jednocześnie, że był to jedyny sposób

uniknięcia wojny, 4) — wreszcie większość narodu amerykańskiego jest zdania, że wojna europejska jest nieunikniona w najbliższej przyszłości i że Stany Zjednoczone będą musiały wziąć w niej udział.

W oficjalnym piśmie rojalistów francuskich „Le Courrier Royal” ukazał się artykuł „hrabiego Paryża”, syna prezydenta i tym samym ewentualnego następcy tronu. W artykule tym hr. Paryż wypowiada poglądy dynastii francuskiej na kwestię rasizmu i antysemityzmu.

— „W duchowym klimacie Francji — pisze hr. Paryż — przesiąkniętym chrześcijaństwem, mądrością i humanitaryzmem, nie ma miejsca na rasizm. Narodowe poczucie Francuzów, tak decydujące w chwilach niebezpieczeństwa, wykrywało się znacznie wcześniej, niż narodowe uczucia innych narodów. Jest ono tak silne, że nie obawia się żadnych wpływów z zewnątrz i dlatego nie można we Francji mówić o „niebezpieczeństwie żydowskim”. Żydzi, przebywający we Francji, zdołali w ciągu XIX stulecia przejąć się duchem narodu francuskiego. Pierwsi przedstawiciele Żydów uzyskali prawa obywatelskie jeszcze za czasów Ludwika XVIII-go i praw tych nie można stawiać pod znakiem zapytania. Żydzi francuscy brali udział w charakterze oficerów i żołnierzy w wojnach narodowych i krew ich mieszała się z krwią francuskich chłopów, żołnierzy i mieszczan. Są oni Francuzami i próba wykluczenia ich poza nawias francuskiego społeczeństwa lub zmniejszenia ich praw jako obywateli francuskich, byłaby jednoznaczna z osłabieniem narodu, któremu służyli i któremu będą jeszcze służyć wiernie w przyszłości”.

SPORT

Ł. K. S.—Union Touring Dziś decydujący mecz hokejowy o mistrzostwo

W dniu dzisiejszym odbędzie się na lodowisku ŁKS przy Al. Unii mecz hokejowy ŁKS 1-b — U. T. o mistrzostwo klasy A. Mecz ten, który rozpocznie się o godz. 19-tej, zapowiada się wielce sensacyjnie, gdyż zadecyduje o zdobyciu przez jedną z wymienionych drużyn tytułu mistrza kl. A. Będzie to mecz rewanżowy. Pierwszy mecz ŁKS — U. T., rozegrany na lodowisku U. T., zakończył się niespodziewanym zwycięstwem U. T.

Obecnie drużyny przygotowują się do meczu rewanżowego b. starannie. ŁKS, wystąpi w pełnym ligowym składzie, gdyż mecz ten będzie zarazem generalną próbą przed meczem ligowym z wileńskim Ogniskiem.

W dniu dzisiejszym odbędzie się w Łodzi również ciekawy mecz rewanżowy o mistrzostwo klasy A między drużynami fabrycznymi: K. P. Zjednoczone i Wima. Mecz ten odbędzie się o godz. 19-ej na lodowisku K. P. Zjednoczone przy ul. Przedzalannej 68. Pierwszy mecz Zjednoczone — Wima zakończył się zwycięstwem Zjednoczonych w stosunku 1:0.

Hokeiści wileńscy grają w piątek w Łodzi

Pierwszy swój mecz o mistrzostwo ligi hokejowej ŁKS, rozegra w piątek 6 stycznia z wileńskim Ogniskiem w Łodzi.

Wiadomości jakoby pierwszy mecz z Ogniskiem ŁKS, miał rozegrać w Wilnie, były mylne i według oficjalnego zarządzenia Polskiego Związku Hokeja Lodowego do Wilna wyjeżdża ŁKS, dopiero na mecz rewanżowy. Mecz ten miał się odbyć 15 stycznia, jednak wileńskie zwróciło się do ŁKS-u z prośbą o zmianę terminu, gdyż na 15 stycznia Ognisko zakontraktowało jedną z drużyn zagranicznych. Mecz z Ogniskiem o mistrzostwo ligi odbędzie się w piątek w Łodzi na lodowisku przy Al. Unii i rozpocznie się o godz. 12-ej w południe.

Hokeiści wileńscy grali już przed paru laty w Łodzi, pozostawiając doskonałe wrażenie, tak że i obecny ich występ w Łodzi zapowiada się niezwykle ciekawie. Prócz meczu ŁKS — Ognisko w Łodzi odbędą się w kraju 6 stycznia następujące hokejowe mecze ligowe: Dab — Cracovia w Katowicach, Czarni — Warszawianka we Lwowie, AZS — Polonia w Poznaniu.

Pięściarze Geyera walczą na dwóch frontach

W najbliższy piątek 6 stycznia pięściarze Geyera walczą będą na dwóch frontach. Pierwsza drużyna Geyera wyjeżdża do Ostrowca, gdzie rozegra mecz towarzyski z KSZO. Drużyna Geyera wyjeżdża do Ostrowca w swym najbliższym składzie, gdyż Pisarski wrócił już całkowicie do zdrowia i lekarz zezwolił mu na wznowienie treningów. Również i Ostrowski będzie mógł najprawdopodobniej wyjechać. Przed paru dniami został mu zdjęty z ręki gipsowy opatrunek i lekarz zdecydował w dniu dzisiejszym, czy będzie on mógł w piątek walczyć.

Na wyjazd do Ostrowca Geyer awizuje następujący skład: Usielski, Bagliński, Augustowicz, Mikołajczyk, Ostrowski, Pisarski, Jaskuła i Szatkowski.

— Kombinowana drużyna bokserka Geyera rozegra również w piątek 6 stycznia w lokalu przy ul. Piotrkowskiej 295 towarzyski mecz bokserki z zespołem K. P. Zjednoczone. W programie tego meczu odbędzie się kilka ciekawych walk, a m. in. Miła — Czarnecki, Kulbaba — Kłewski. Mecz Geyer — Zjednoczone rozpocznie się o godz. 11.30 przed poł.

Mecz bokserki Łódź—Toruń

Międzymiastowy mecz bokserki Łódź — Toruń o puchar prezydenta m. Torunia odbędzie się w niedzielę 8 stycznia o godz. 16-ej w hali sportowej w parku im. Poniatowskiego. Reprezentacja Łodzi ulec ma wybitnemu wzmocnieniu gdyż w wadze średniej po wyleczeniu kontuzji uszu będzie mógł walczyć Pisarski.

Łodzianin Hartman na obozie w Toruniu

Doskonały lekkoatleta łódzkiego Geyera, Hartman, wylechał w dniu wczorajszym do Torunia na treningowy przedolimpijski obóz dla skoczków. W obozie tym bierze udział ok. 20 zawodników z całej Polski. Kierownictwo obozu spoczywa w rękach pp. Składa i Zakrzewskiego.

Godzienne używanie kremu
biologicznego

Eukubol 6

zapewnia
piękną i zdrową cerę!

Wielka afera oszukańcza w Ameryce

Jak już donosiliśmy, w Ameryce wykryto oibryzmia aferę szukańcza, w którą zamieszani są dwaj bracia milionerzy. Na lewo Artur Musica, na prawo Filip Musica, który popełnił w swej willi zamach samobójczy.

Nadpłaty będą zwracane Ciekawe zarządzenie władz skarbowych

Przypomnieliśmy przed kilku dniami, że wszyscy pracownicy, którzy posiadają bądź pensję o wahającej się wysokości, bądź pensję i zmieniające się dodatki, bądź też tacy, którzy otrzymali w ciągu roku jakąś gratyfikację lub pobierają pensję z dwóch lub kilku przedsiębiorstw, obowiązani są złożyć w urzędach skarbowych zeznanie o tak zw. skumulowanym podatku dochodowym. Zeznanie to należy złożyć do dnia 15 kwietnia, przyczym, jeśli okaże się, że pracownik musi dopłacić różnicę do podatku — równocześnie ze złożeniem zeznania musi on wpłacić 50 proc. należności.

Chodzi o to bowiem, że przy wahającej się pensji, względnie w innych, wyszczególnionych wyżej wypadkach, skala podatku, obliczona w stosunku rocznym, może być inna, wyższa lub niższa, aniżeli obliczona w stosunku miesięcznym. W niektórych wypadkach okazuje się, że pracownik, któremu nor-

malnie potrącano w przedsiębiorstwie co miesiąc podatek, zapłacił więcej, w innym wypadku — że zapłacił mniej.

Dotychczas działo się w ten sposób, że jeśli pracownik zapłacił mniej — musiał różnicę dopłacić. Jeśli natomiast zapłacił więcej — nie otrzymywał zwrotu nadpłaconej sumy, lecz w razie jeśli miał „akieś płatności w urzędzie skarbowym, mógł tę sumę przelać na inne konto. Obecnie wprowadzono doniosłą innowację, która przyjęta będzie z zadowoleniem przez ogół zainteresowanych. Mianowicie, w razie nadpłaty, urząd skarbowy będzie różnicę pracownikom zwracał.

Należy tylko wypełnić we właściwym czasie wszystkie formalności, i na specjalnym formularzu, otrzymanym z urzędu, wpisać roczny zarobek i roczne potrącenie na podatek dochodowy i do 15 kwietnia zwrócić formularz do właściwego urzędu. (i)

„Swing“ jest najpopularniejszym tańcem w Stanach Zjednoczonych

Na zdjęciu fragment konkursu „swingowego“ na jednym z dżancingów amerykańskich.

Grand-Kino

Pocz. 4, 6, 8, 10

W 3-tygodniowym wyświetlaniu arcydzieła, które bily wszelkie rekordy!

SERCE MATKI

ZNIŻAMY CENY MIEJSC: III — 1.00; II — 1.50; I — 2.20 na wszystkie seanse

TEATR

TEATR MIEJSKI
(Śródmiejska 15)

Dziś, we wtorek, o godz. 7.30 wiecz. sztuka Fodora „Tajemnica lekarska“ w reżyserii Z. Bieśiadeckiego.

TEATR POLSKI
(Cegielniana 27)

Dziś, we wtorek, o godz. 7.30 wiecz. operetka Hervego „Nitouche“.

NOWA BAJKA W „KOCIE W BUTACH“

Teatr „Kot w butach“ przygotowuje z dużym nakładem pracy i kosztów nową sztukę. Będzie nią niezwykle efektowna bajka zimowa Lucyny Krzemienieckiej p. t. „Historia całej o niebieskich migdałach“. Reżyseruje kierownik artystyczny „Kota“ reż. Jan Wesołowski z Warszawy, wspaniałe kukły i dekoracje opracował artysta rzeźbiarz Henryk Wiciński. Premiera w dzień święta Trzech Króli 6-go stycznia o godzinie 4.15 po poł.

DORA KALINOWNA W FILHARMONII

W najbliższą sobotę, dnia 7-go stycznia o godzinie 8.45 wiecz. wystąpi w sali Filharmonii Dora Kalinówna w całkowicie nowym, niesłyszalnym jeszcze w Łodzi programie piosenek, humoru, cichej satyry oraz kapitalnych typów charakterystycznych. — Bilety już sprzedaje kasa Filharmonii.

FESTIVAL TANCA ARTYSTYCZNEGO

W niedzielę, dnia 8-go stycznia o godz. 4.15 po poł. odbędzie się w sali Filharmonii Festival tańca artystycznego w wykonaniu laureatki międzynarodowych konkursów tanecznych Ireny Pruskiej oraz pierwszego solisty baletu Opery Warszawskiej Pawła Dobieckiego.

Bilety już sprzedaje kasa Filharmonii.

RECITAL FORTEPIANOWY ADY NEUMA NOWNY

Laureatka Konserwatorium Warszawskiego, Ada Neumanówna wystąpi w sali K. I. Z., Piotrkowska 86, w środę 4-go bm. o godz. 9.15 wiecz. z recitalem fortepianowym, złożonym z utworów Mozarta, Chopina, Liszta i Ravela.

PROGRAM ROZGŁOŚNI ŁÓDZKIEJ POLSKIEGO RADIA

WTOREK, dnia 3-go stycznia 1939 r.

5.30—5.35 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze“.
5.35—6.35: Muzyka poranna (płyty). 6.35—6.50: Gimnastyka. 6.50—7.00: Muzyka (płyty). 7.00—7.15: Dziennik poranny. 7.15—8.00: Muzyka (płyty). 8.00—11.57: Przerwa.

11.57—12.03: Sygnał czasu i hejnał z Krakowa.
12.03—13.00: Audycja południowa. 13.00—14.00: Przerwa. 14.00—14.50: Koncert Zyczeń Łódzkiej Rodziny Radiowej. 14.50—15.00: Łódzkie wiadomości giełdowe i odczytanie programu. 15.00—15.15: Zwierzęta różnych części świata — pogadanka Stanisława Sumińskiego dla młodzieży. 15.15—15.30: Literatura przez mikrofon dla wszystkich — „Szybyłowe prace“ Stefana Żeromskiego. 15.30—16.00: Muzyka obładowa w wykonaniu Orkiestry Salonowej Rozgłośni Poznańskiej pod dyr. Eugeniusza Raabego. 16.00—16.08: Dziennik po południowy. 16.08—16.20: Wiadomości gospodarcze. 16.20—16.30: Przegląd aktualności finansowo-gospodarczych. 16.30—16.50: Polska muzyka fortepianowa w wykonaniu Ireny Kupisz-Stefanowej (z Torunia).

16.50—17.05: „Wo-lano — wyspą mnichów“ — felieton Marii Czapskiej.
17.05—17.30: Recital na wiola da gamba w wykonaniu Ferdynanda Macalika, przy fortepianie Melania Sacewiczowa (z Krakowa).
17.30—18.00: Z pieśnią po kraju — audycję prowadzi prof. Bronisław Rutkowski.
18.00—18.25: O muzyce i muzykach — „Motywy egzotyyczne w muzyce“ — reportaż z płyt w opracowaniu Marii Pałczyńskiej.
18.25—18.30: Wiadomości sportowe lokalne.
18.30—19.00: Audycja dla robotników.
19.00—20.35: Z filmów i rewii — koncert rozrywkowy. Wykonawcy: Mała Orkiestra P.R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego, Helena Sarnowska — śpiew, Wawrzyniec Żywolewski — gitara, Trójka Radiowa.

20.35—21.00: Audycje informacyjne: Dziennik wieczorny. — Wiadomości meteorologiczne. Wiadomości sportowe — Nasz program na jutro.
21.00—21.15: „Cyklon“ — powieść mówiona Ferdynanda Goetla.
21.15—22.15: „Manfred“ — poemat dramatyczny G. Byrona Muzyka R. Schumana, przekład Franciszka Morawskiego, radiofonizacja Teodusza Łopalewskiego. Wykonawcy: Stefania Grabowska — sopran, Józef Katin — tenor, Alicja Bandurska-Olszawska — sopran, Edward Romanowski — bas-baryton, Chór mieszany „Hasło“, Orkiestra symfoniczna oraz artyści Teatru Miejskiego. Kierownictwo muzyczne A. Wyleżyńskiego (z Wilna).
22.15—22.55: Muzyka taneczna. Transmisja z Cafe Club.
22.55—23.00: Wiadomości bieżące.
23.00—23.05: Ostatnie wiadom. dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny.

AUDYCJE ZAGRANICZNE

20.30—STRASBURG: Recital fortepianowy Ignacego Blochmana.
20.35—WIJEDEN: Koncert profesorów Wiedeńskiej Akademii Muzycznej.
21.00—BRUKSELA Franc.: „Złakana owca“ — opera Milhauda.
21.30—WIEZA EIFFLA: Koncert symfoniczny.
21.00—MEDIOLAN: „Don Carlos“ — opera Verdiego (transm. z Teatru).

Z ZA KULIS WOJNY ŚWIATOWEJ

Żadne z państw nie było dostatecznie przygotowane. — W sztabach generalnych panował rozgardiasz. — Historyczne proroctwo marsz. Focha

Marna. Nazwa ta stała się symboliczną, od czasu wielkiej wojny. Marna była początkiem końca gigantycznych zmagani narodów, ona zapoczątkowała tę straszliwą klęskę, jaką ponieśli Niemcy w wyniku rozpetanej przez siebie burzy światowej. Nic dziwnego, iż wielkie zainteresowanie wywołało ukazanie się obecnie, w dwadzieścia lat po zakończeniu wojny nowej książki o dziejach lat 1914 — 1918 p. t. „Marna”. Autor książki, znany pisarz lotewski Mikołaj Jacoby, omawia jednak nie tylko sprawę wielkiej bitwy nad Marną, która miała tak decydujące znaczenie, ale także wszystkie wydarzenia historyczne tego okresu.

Do wojny przygotowywano się, ale nikt wojny się nie spodziewał. Łudzono się, że burza przejdzie bokiem. Lato 1914 roku było piękne i upalne. Przez szereg tygodni nie spadła z nieba ani kropelka deszczu, na polach i łąkach wysychały ziemioplody. Ludzie przesądni ze strachem prorokowali, że zbliżają się tragiczne dni.

Ale nikt nie liczył się z wybuchem. Po zerwaniu stosunków dyplomatycznych pomiędzy Austrią a Serbią zaśpiewały druty telefoniczne i telegraficzne. I naraz stało się wszystko jasne. Churchill pierwszy oświadczył publicznie, że konflikt zbrojny pomiędzy mocarstwami Ententy a państwami środkowo-europejskimi wydaje się nieunikniony. I dlatego flota angielska natychmiast została postawiona w stan gotowości bojowej, a w nocy z 27 na 28 lipca austriackie pontony podplynęły do brzegu serbskiego. Wojna się rozpoczęła. Zapobiec jej nie mógł już nikt.

Rzecz ciekawa: niemal w przededniu wojny w petersburskiej gazecie „Bierżewyie Wiadomości” (Wiadomości giełdowe), opublikowany był wywiad z ministrem wojny Suchomlinowem, p. t. „Jesteśmy gotowi”. Suchomlinow twierdził kategorycznie, że Rosja jest całkowicie przygotowana do ewentualnej wojny. Taki sam wywiad ukazał się w kilka dni później w „Berliner Tageblatt” oczywiście z niemieckim ministrem wojny. Ale bardzo szybko, już w czasie pierwszych zmagani okazało się, że żadne państwo właściwie przygotowane nie było.

W armii francuskiej aprowizacja i wyekwipowanie armii było niedostateczne, od pierwszej niemal chwili groziła przegrana, marszowe eszelony nie otrzymały więcej, niż 500 pocisków na działo, arsenały były puste, sytuacja pogarszała się z każdą godziną. Szef uzbrojenia meldował ministrowi wojny:

— Jeżeli nie będzie zwiększona produkcja, poczynając od 1 listopada nie będziemy już mogli prowadzić wojny.

To samo działo się w Rosji i Anglii. Ale i Niemcy nie spodziewały się, że wojna potrwa dłużej niż kilka miesięcy. Przygotowani byli na 3—4 miesiące, nie dłużej.

Autor konkluduje: nigdy nie należy uspakając siebie twierdzeniem, że wojny nie będzie, ponieważ państwa nie są jeszcze dostatecznie przygotowane. To jest fikcja. Gdy wynika tego rodzaju

sytuacja, że trzeba się bić, wszyscy rozpoczynają wojnę bez dostatecznych zapasów, bez zabezpieczonych tyłów. A zresztą nigdy, w żadnym wypadku nie może być stworzony taki stan, kiedy państwo może uznać, że jest całkowicie uzbrojone i wyekwipowane, że przyszyły przeciwnik nie będzie mógł się bryonić i ustąpić, godząc się na przegrana.

Zresztą... mimo świetnie zorganizowanych wywiadów wszystkich państw, nie można poznać dokładnie wszystkich tajemnic wojskowych przeciwnika. Gdy

wybuha wojna, ujawniają się rozmaite niespodzianki w uzbrojeniu przeciwnika i wówczas trzeba nastawić szybko produkcję wojenną na inny kierunek.

Jacoby przytacza historyczne fakty i twierdzi, że chyba nie było wojny na przestrzeni historii, w czasie której panowałyby takie niezdecydowanie i taki bałagan w sztabach generalnych, jak w czasie ostatniej wojny światowej. Plan, opracowany o godz. 12 w poł. o godzinie 4 po poł. już był nieaktualny. Panoval zupełnie rogardiasz. Nie tylko plany wielkich operacji, ale nawet plany małych starć były zmieniane, często w ostatniej chwili.

Dopiero w roku 1917, gdy hekatomb ofiar i morze przelanej krwi dało doświadczenie wojny współczesnej, operacje zaczęły rozwijać się planowo, dopiero wówczas sztaby generalne mogły zacząć pracować według pełnych zasad nowej strategii i taktyki. I wówczas rozpoczął się okres porażek dla państw centralnych. Jeszcze tu i wdzie armia niemiecka odnosiła sporadyczne zwycięstwa, ale naogół rozpoznal się już odwrót.

Jacoby przytacza w swej książce całkowity przebieg dyskusji pomiędzy Fochem, generałissimusem armii sprzymierzonych, „owczym” Ciemeuceau i Lloydem Georsem.

Foch twierdził kategorycznie, że to zwycięstwo, po tak ciężkich czterech latach nie może być zmarnowane.

— Jeśli armia francuska nie wkroczy do Berlina, jeśli nie zniszczymy całego przemysłu niemieckiego, pamiętajcie, że wróg odrodzi się szybciej, aniżeli wam się wydaje, a wówczas musi dojść do nowych, krwawych zmagani. Nie jestem mściwym i nie chcę bić powalonego przeciwnika, ale jeśli nie unieszkodliwimy Niemców conajmniej na 100 lat — popełnimy zbrodnię wobec nas samych, a szczególnie tego pokolenia, które będzie zdolne nosić broń już za lat 20 — mówił Foch.

Lloyd George założył kategorycznie veto. I czyż bardzo mylił się w swych proroctwach Foch?

P. T.

Sułtan Yemenu złożył wizytę w Tokio

Na zdjęciu sułtan Yemenu witany przez p. Josuke Matsudę, znanego polityka japońskiego.

Gruźlica płuc jest nieublagana i corocznie, nie robiąc różnicy dla płci, wieku i stanu, kosi miliony ludzi. Przy zwalczaniu chorób płucnych bronchitę uporczywego, grypy i t. p. stosuj „Balsam Trikolan” GASECKIEGO, który ułatwia wydzielenie się płwociny, wzmacnia organizm i samopoczucie chorego oraz powiększa wagę ciała i usuwa kaszel. Sprzedają apteki.

Groźny pożar w Gdyni

Nieprzytomnych lokatorów po linach spuszczano z okien na ulicę. Płyty gramofonowe przyczyną kłębow gryzącego dymu

Gdynia, 2 stycznia. W śródmieściu Gdyni przy ul. Starowiejskiej 26 wybuchł w piwnicy 5-piętrowego domu groźny pożar.

Z niewyjaśnionych dotychczas przyczyn zapalił się w piwnicy tego domu koks w ilości 5 ton, który był przeznaczony na opalanie kotła centralnego ogrzewania.

Kłęby gryzącego dymu przedostawały się na klatkę schodową, odcinając drogę mieszkańcom. Powstała panika.

W chwili gdy przybyła na miejsce wypadku miejska straż pożarna, ogień buchał przez otwory w chodniku, przeznaczone do zsypania węgla.

Natychmiast poszły w ruch sikawki i rozpoczęła się ewakuacja mieszkań-

ców przez okna, bowiem przez klatkę schodową nie można dostać się do mieszkań. Na domiar złego gryzący dym i gazy przedostały się do mieszkań i zatruty kilka osób.

Wyratowano je w ten sposób, że wyniesiono je do okien, a stamtąd na linach spuszczone na ziemię.

Akcja ratunkowa była niezmiernie utrudniona spowodu wysokiej temperatury. Strażacy pracowali w maskach gazowych.

Po przeszło dwugodzinnej akcji ratunkowej pożar zdolano opanować.

Przyczyną kłębow gryzącego dymu był pożar znajdujących się w piwnicy tego domu kilku skrzyń płyt gramofonowych.

„FOTOPLASTIKON” ul. Piłtrkowska 17 dziś rewelacyjna premiera

DZISIEJSZA PALESTYNA Jerozolima, Rehawia, Jerycho i Tiberias. Przepiękna podróż wzdłuż i wszerz budującej się żydowskiej siedziby narodowej. Zdjęcia wykonane w roku 1938. Wstęp 25 gr., młodz. szkol. 15 gr. Fotoplastikon czynny od godz. 9 rano do godz. 11 wieczór

„FOTOPLASTIKON” ul. Moniuszki 2

wyświetla dziś i dni następnych FILIPINY (Wyspa Manilla) Egzotyczna wyspa na Oceanie Spokojnym, która stanowi ważny punkt oparcia Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, przeciwko polityce imperialnej Japonii

Wstęp 25 gr., młodz. szkol. 15 gr. Fotoplastikon czynny od godz. 9 rano do godz. 11 wieczór

Propagandowe schroniska japońskie

Aby pozyskać sympatie Chińczyków, Japończycy starają się zapiekiwać opuszczonymi domami i dziećmi chińskimi. Na zdjęciu widzimy szereg takich schronisk dla uchodźców w Nankinie.

Najpoczytniejsza powieść dnia **MARII UKNIEWSKIEJ**

Strachy

została już sfilmowana i ukaże się wkrótce na ekranie jednego z czołowych kin w Łodzi!

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA“ z dnia 3 stycznia 1939 r.

Dział gospodarczy — tel. 211-66.

Reforma prawa kartelowego

Prawo kartelowe w Polsce ma ulec reformie w bieżącej sesji sejmowej.

Poza wymogami formalnymi, które są obecnie miarodajne przy zawieraniu karteli — nowy projekt wprowadza także wymogi merytoryczne. Wymogi te polegają przede wszystkim na wskazaniu takich celów, które odpowiadają interesom gospodarki narodowej. Co więcej, dla zorientowania — jakie cele, zdaniem prowadzący, tym interesom odpowiadają, sam tekst wylicza parę przykładów. Tak więc — już z mocy ustawy za odpowiadające owym interesom gospodarki narodowej przyjęte są: doskonalenie, racjonalizacja, specjalizacja produkcji, rozwijanie produkcji i przerobu surowców krajowych, dokonywanie inwestycji, wzmocnienie zbytu, zwłaszcza wywozu.

Akcentujemy, że są to tylko przykłady.

Na marginesie tego projektu napisał dr. Roman Piotrowski w „Polsce Gospodarczej” artykuł o „uspłecznieniu” karteli. Ze względu na osobę autora, który jest — jak wiadomo — paromagna prac kunisterstwa przemysłu i handlu z zakresu kartelowego — artykuł ten można uważać za niejako półoficjalne motywy.

Na podstawie skrupulatnej analizy stanu prawnego istniejącego w Stanach i Anglii na gruncie obowiązującego tam ustawodawstwa i kształtującej się tam judykatury sądowej — dr. Piotrowski dochodzi do konkluzji, że nie tylko w państwach totalitarnych i autorytarnych, ale również w najbardziej liberalnych, jak Anglia — uznaje się oficjalnie możliwość istnienia karteli pożytecznych i pożydanych, w szczególnych wypadkach nawet koniecznych, tak że wymusza się ich powstanie w interesie wyższych celów gospodarki narodowej.

Wywody dr. Piotrowskiego zbieżają do wykazania trafności zdania Schmollera o tym, iż kartele stanowią niezbędny proces rozwojowy nowoczesnego gospodarstwa.

Widoczne jest, że polityka kartelowa w Polsce przechodzi wyraźną ewolucję. Przez długi czas państwo zachowywało niemal kompletną obojętność wobec twórców kartelowych. Punktem zwrotnym niewątpliwie była faza deflacji (w okresie kryzysu); duży odłam opinii, a także czynnik kierujący gospodarstwem, dopatrując się w powiązaniach kartelowych sposobu paralizowania aktualnego wtedy hasła generalnej obniżki cen przemysłowych — bliskie były zasadniczej negacji celowości kartelów. Zdaje się coraz bardziej zaczyna zwyciężać pewna sententia media. Uznaje się, że sam węzeł kartelowy łączący przedsiębiorców, jako taki, jest tworem że tak powiemy neutralnym — „amoralnym”; istotne jest — jaki jest cel tego węzła. Coraz bardziej rozpoczyna się więc rozróżnianie kartel „egoistyczny” od „uspłecznionego”. Wyrazem ewolucji, o której mówimy jest projektowana reforma, akcentująca przychylność dla tej ostatniej grupy karteli.

Kalendarz podatkowy

W styczniu płatne są następujące podatki:
1) do dnia 5-go stycznia — podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawcę energii w okresie 16 — 31 grudnia 1938 r.; do dnia 20 stycznia — tenże podatek, pobrany w okresie 1 — 15 stycznia 1939 r.;

2) do dnia 7-go stycznia — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłacanych przez służbodawców w grudniu 1938 r.;

3) do dnia 25-go stycznia — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za 1938 rok w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego w grudniu 1938 roku — przez wszystkie przedsiębiorstwa, obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych obrotach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia, a z innych przedsiębiorstw — przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii oraz przemysłowe I — V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe;

4) do dnia 25-go stycznia — zaliczka kwartalna (za IV kwartał) na podatek przemysłowy od obrotu za 1938 r. w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego w ubiegłym kwartale (październik — grudzień 1938 roku) przedsiębiorstwa, niewymienione w punkcie 3, a prowadzące prawidłowe księgi handlowe.

Ponadto płatne są w styczniu zaległości, odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu, oraz podatki, na które płatnicy otrzymali na wyciągach płatniczych z terminem płatności w styczniu 1939 r. (Pat).

Spadek zużycia surowców zagranicznych Problem organizacji zaopatrzenia surowcowego

Od szeregu miesięcy jednym z głównych problemów naszej polityki gospodarczej jest zagadnienie organizacji zaopatrzenia surowcowego z zewnątrz i wiążąca się z tym sprawa maksymalnego wykorzystania surowców krajowych w formie surowców podstawowych, bądź zastępczych.

Przechodząc bezpośrednio do zagadnienia zapewnienia sobie surowców czynniki miarodajne przystąpiły do ustalenia głównych surowców, brakujących naszemu gospodarstwu. Przy dzisiejszym poziomie zapotrzebowania rynku wewnętrznego, przywozimy z zagranicy do Polski różnych surowców za ca 1 miliard złotych, co stanowi ok. 50 proc. polskiego importu.

Cyfra ta naturalnie nie obejmuje całokształtu zagadnienia surowcowego, gdyż ilość surowców, produkowanych obecnie w Polsce na dostatecznym poziomie, przy ewentualnym wzroście zapotrzebowania, na skutek podniesienia się konsumpcji mogłaby okazać się niedostateczna. Do takich surowców w pierwszym rzędzie należy ropa naftowa, następnie ołów itd.

Porównując nasz obecny import surowców z okresem lat 1928-29 można stwierdzić, że dzisiejszy poziom jest

więcej jak dwukrotnie mniejszy, a przyczyna tego leży nie tylko w przesunięciach produkcji w poszczególnych działach wytwórczości, lecz poważną rolę gra tutaj również konsekwentnie realizowana polityka popierania surowców krajowych.

Przeprowadzona klasyfikacja surowców, spowodowała odpowiednie skrytalizowanie zamierzeń naszej polityki gospodarczej, a bezpośrednio przyczyniła się do utworzenia na terenie Komisji Surowcowej szeregu podkomisji, a mianowicie: podkomisji hutniczej, podkomisji metali niezależnych, podkomisji włókienniczej, podkomisji garbarskiej, podkomisji tłuszczowej, podkomisji chemicznej i podkomisji środków napędowych.

Obecnie jesteśmy w okresie zapoczątkowania prac organizacyjnych w poszczególnych komisjach i należy spodziewać się, że już na początku 1939 r. cały szereg wymienionych komisji rozpocznie swe normalne prace. Prace te rozpoczną się według otrzymanych przez nas informacji od ustalenia istotnego stanu faktycznego i dynamiki zapotrzebowania. Badania te doprowadzą do uracjonalnienia naszego importu surowcowego. (wc).

Biuro Buchalteryjno-Rewizyjne ARNOLD BRAWERMAN

na ul. Śródmiejską 27.

(Piotrkowska 43) zostało przeniesione w dniu dzisiejszym Biuro czynne od 9—2 i 4—7 pp.

Rękawiczki polskie zamiast czeskich na rynku Stanów Zjednoczonych. — Zamówienia w fabrykach rękawiczek wzrosły o 200 procent

Wśród szeregu gałęzi przemysłu czeskiego, które po odłączeniu Sudetów znalazły się w granicach III Rzeszy, wspomnieć należy również i o przemyśle rękawiczniczym.

Przemysł ten był silnie rozbudowany i stanowił jedną z podstawowych gałęzi czeskiego eksportu włókienniczego, zwłaszcza na rynki zamorskie. Wartość wywozu rękawiczek czeskich na rynek Stanów Zjednoczonych wynosiła kilkanaście milionów dolarów rocznie.

Obecnie rząd czeski projektuje ułatwienie rozbudowy tego przemysłu w granicach obecnej Czechosłowacji, w celu

umożliwienia przemysłowi czeskiemu utrzymania nadal tego eksportu.

Należy zaznaczyć, że likwidacja konkurencji czeskiej w tym przemyśle na rynku amerykańskim umożliwiła polskiemu przemysłowi włókiennicemu częściowe opanowanie pozycji, zajmowanych dotąd przez Czechy.

W związku z tym właśnie fabryki rękawiczek w Polsce otrzymały zamówienia przynajmniej o 200 proc. większe aniżeli w r. ub., co nietylko pozwala na normalne zatrudnienie fabryk, ale umożliwia również zwiększenie produkcji człupniczej. (pp).

Rok 1915 czy 1939?

Historia się powtarza. — Rejestracja starego żelastwa w Niemczech

Kierownictwo planu 4-letniego w III Rzeszy podjęło ostatnio akcję w sprawie skoncentrowania zbiórki złomu w przemyśle, rzemiośle i handlu.

Celem tej akcji jest uchwycenie całego złomu, istniejącego w wielu przedsiębiorstwach w dość poważnych ilościach w postaci przestarzałych maszyn, zbędnych zapasów i wszelkiego rodzaju starego żelastwa, nie znajdującego już zastosowania.

W okresie od 1—15 stycznia r. 1939 ma być przeprowadzona dokładna rejestracja istniejących zapasów złomu, a w okresie od 15 stycznia do 31 marca złom ten kierowany będzie za pośrednictwem przedsiębiorstw handlowych do przemysłu, produkującego stal i artykuły żelazne.

Akcja ta przyniesie ma w rezultacie poważne zwiększenie zapasów surowcowych. (pp).

Zapasy złota Wielkiej Brytanii wzrasta w dalszym ciągu

Jak wiadomo, od pewnego okresu czasu skarż angielski podaje do wiadomości publicznej stan zapasów kruszcowych Funduszu Wyrównawczego, które to zapasy, przed tym trzymane były w całkowitej tajemnicy. Publikacja liczb, ilustrujących rozmiary zasobów kruszcowych Funduszu Wyrównawczego, następuje jednak w trzy miesiące po terminie, tak że nie odzwierciedla stanu obecnego.

W dniu 30 grudnia ogłoszono właśnie

stan zapasów kruszcowych w dniu 30 września 1938 r. W dniu tym Fundusz Wyrównawczy miał zapas złota w wysokości 21.684 tys. uncji.

W tym samym dniu departament emisyjny Banku Anglii miał zapas złota w kwocie 76.844 tys. uncji.

W ten sposób globalna wysokość zasobów kruszcowych W. Brytanii w dniu 30 września sięgała 98.528 tys. uncji przybliżonej wartości 690 mln. funtów szterlingów. (pat)

Pomoc Z mowa przed głodem uchowa

2 mil. zł. nadwyżki w handlu polsko-palest.ńskim

Izba Handlowa Polsko-Palestynska dokonała tymczasowego zestawienia cyfrowego handlu polsko-palestynskiego w roku ubiegłym. Z cyfr tych jeszcze nie ostatecznych wynika, iż eksport z Polski w r. 1938 wynosił około 9 milionów złotych, import z Palestyny do Polski — 7 milionów, nadwyżka dla Polski wynosi więc około 2 milionów.

Eksport z Polski do Palestyny wynosi niespełna 1 proc. ogólnego eksportu z Polski. Do Palestyny eksportowano z Polski skrzynki do pomarańcz drzewo nieobrobione, dykty, mąkę, bydło, przetwory farmaceutyczne, tkaniny bawełniane, żelazo, drób oraz samoloty i t.d.

Na import z Palestyny do Polski składały się przede wszystkim owoce cytrusowe, wina, książki, szmaty, zęby sztuczne i t.d.

Bilans handlowy z Palestyną przedstawiał się dodatnio dla Polski bez przerwy od czerwca 1938 r. (wc).

Giełda pieniężna

Na dzisiejszym zmiennym giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była słabsza przy obrotach małych. Notowano: Amsterdam 287.50, Bruksela 89.00, Kopenhaga 109.40, Helsingfors 10.81, Londyn 24.50, Nowy Jork 5.28.25, Nowy Jork—kabel 5.28.50, Oslo 123.05, Paryż 13.88, Praga 18.10, Sztokholm 126.25, Mediolan 27.82, Zurych 119.10. Bank Polski płacił za dolary amerykańskie 5.25, kanadyjskie 5.20, floreny holenderskie 286.50, franki francuskie 13.82, szwajcarskie 118.50, funty angielskie 24.41, guldeny gdańskie 99.75, belgijskie 88.75, korony czeskie odcinki do 100 koron 10.40, norweskie 122.40, duńskie 108.85, szwedzkie 125.60, iiry włoskie odcinki do 100 lirów 16, marki fińskie 10.70, niemieckie srebrne 84.00.

PAPIERY PROCENTOWE. Dla papierów procentowych tendencja była mocniejsza, przy większych obrotach 4 i pół proc. wewnętrzna. Notowano: 3-proc. inwestycyjna I emisji 85.75, seria 93.50, II emisji 92.25, 4 i pół proc. wewnętrzna 65.25, drobne odcinki 65.50, 4-proc. konsolidacyjna 66.13, drobne odcinki 65.88, 5-proc. konwersyjna 68.75, 5-proc. Warszawa z 1933 roku 72.50—73.00, odcinki po 1000 złotych 73.50—74, 5-proc. Warszawa stare 79.00, 4 i pół proc. ziemskie 64.25—64.50—64.25, 5-proc. Radomia z 1933 roku 59.00, 6-proc. obligacje m. Warszawy VIII i IX emisji 79.50, 4 i pół proc. Warszawa 77.50, 5 i pół proc. obligacje Państwowego Banku Rolnego, 7-proc. obligacje B.G.K. II i III emisji, 8-proc. obligacje komunalne B.G.K. I emisji, 4 i pół proc. listy zastawne B.G.K. I emisji, 5 i pół proc. listy zastawne B.G.K. II do VII em., 1 i pół proc. obligacje komunalne B.G.K. od I do IV emisji — za wszystkie wyżej wymienione papiery płacono 81.00, 6-proc. obligacje B.G.K. III emisji 97.00.

AKCJE. Na rynku akcyjnym tendencja była mocniejsza, przy obrotach zwiększonych akcjami metalurgicznymi. Notowano: Bank Polski 138.50, Bank Handlowy 56, Bank Zachodni 42.50, Cukier 35.50, Węgiel 33.75—34.00, Lilpopy 95.00—95.50, Modrzewiów 19.75—19.88, Ostrowiec 67.75, Starachowice 46.25, Haberbusch 61.00, Żyrardów 63.00. W obrotach prywatnych: 3-proc. renta ziemiska odcinki po 5000 złotych 53.50—53.25, po 1000 złotych 54.50, po 500 złotych 60.25—60.

Z GIEŁDY ŁÓDZKIEJ.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: poz. inwestycyjna I-sza em. 86.00—85.50, poz. inwestyc. II-ga em. 85.00—84.50, poz. konsolidacyjna 66.25—66.00, poz. wewnętrzna 65.25—65.00, Bank Polski 138.00—137.00. Tendencja niejednolita.

Kursy porównawcze walorów

Warszawa, 2 stycznia.

Nazwa papieru	Dziś	Onegdaj	Przed mies.	Przed rokiem
30/a Inw. I. em.	85.75	85.50	83.50	79.50
41/2/a Wewn	65.25	65.—	64.50	64.25
50/a Konwers.	68.75	68.50	67.—	66.75
Dolarówka	—	42.—	42.—	42.—
41/2 L. Ziem.	64.25	64.13	64.—	63.75
50/a L. Warsz. 1933	73.—	71.50	72.50	68.—
50/a L. Łódz. 1933	—	64.50	64.75	61.75
Bank Polski	138.50	137.50	130.50	115.—
Lilpop	95.50	95.—	93.—	62.—
Żyrardów	63.—	—	60.—	60.25

Fabryka lanitalu we Francji

We Francji w okręgu przemysłowym Touring, uruchomiona została pierwsza fabryka lanitalu, która produkować będzie wełnę syntetyczną, według patentów koncernu Sna Viscosa na podstawie wynalazku Feretiego. Koszt budowy wyniósł 15 milionów frs. Fabryka zaoparta została w maszyny przez koncern Sna Viscosa.

Początkowa zdolność wytwórcza ustalona została na 2.000 kg. lanitalu dziennie, z tym jednak, że jeszcze w 1939 roku zostanie ona zwiększona 4-krotnie. Przedsiębiorstwo zatrudniać będzie około 1000 robotników. Jednym z dodatkowych czynników, ułatwiających konkurencję będzie możliwość uzyskania kazeiny w ilościach, której produkcja kalkuluje się we Francji znacznie taniej niżeli w innych krajach. (pp)

Podurząd celny w Trzyńcu

W Dzienniku Ustaw z dnia 31-go grudnia r.b. ukazano się rozporządzenie ministra skarbu w sprawie utworzenia podurzędu celnego w siedzibie przedsiębiorstwa „Górnicza i hutnicza spółka akcyjna w Trzyńcu”.

Urzędem macierzystym tego podurzędu jest urząd celny w Cieszynie. Do zakresu działania utworzonego podurzędu należy między innymi odprawa celna towarów, stanowiących surowiec i półfabrykaty, przeznaczone do przerobu i zużycia w hucie przedsiębiorstwa trzyńskiego. (Is.)

Z GIELDY ZBOŻOWEJ W ŁODZI.

Gryka 20.25—20.75, kasza gryczana 37.00—38.00, siemie lniane 53.00—54.00, koniczyna czerwona bez kianki o czystości 97 proc. 85.00—110.00. Reszta notowań bez zmiany. Tendencja spokojna. Ogólny obrót 519 ton.

NOTOWANIA BAWELNY

z dnia 31-go grudnia 1938 roku.
BREMA: Loco 9.99, styczeń 8.75, marzec 9.19, maj 9.20, lipiec 9.21, październik 9.22, grudzień 9.23. Wszystkie inne giełdy nieczynne.

Dziat oficjalny Ł.O.Z.P.N.

Komunikat Nr. 98 Wydział Gier i Dyscypliny

Weryfikuje się następujące zawody o mistrzostwo na rok 1938/39:

Klasa „A”:

Zjednoczone — Sokół (Zgierz) w dniu 4.9.38.

1:0 i 2 pkt. dla Zjednoczonych.

PTC — Wima w dniu 4.9. 0:0 i po 1 pkt. dla obu drużyn.

Burza — WKS w dniu 4.9. 3:1 i 2 pkt. dla Burzy.

SKS — Sokół (Pabianice) w dniu 4.9. i 2 pkt. dla SKS.

Sokół (Zgierz) — WKS w dniu 11.9. 0:1 i 2 pkt. dla WKS.

Zjednoczone — Burza w dniu 11.9. 3:3 i po 1 pkt. dla obu drużyn.

Sokół (Pabianice) — Wima w dniu 11.9. 2:3 i 2 pkt. dla Wimy.

ŁTSG — SKS w dniu 11.9. 2:2 i po 1 pkt. dla obu drużyn.

Burza — Sokół (Zgierz) w dniu 25.9. 5:0 i 2 pkt. dla Burzy.

Wima — ŁTSG w dniu 25.9. 4:1 i 2 punkty dla Wimy.

Sokół (Pabianice) — PTC w dniu 25.9. 3:4 i 2 pkt. dla PTC.

WKS — Zjednoczone w dniu 25.9. 0:3 i 2 pkt. dla Zjednoczonych.

PTC — ŁTSG w dniu 2:10. 2:0 i 2 pkt. dla PTC.

Zjednoczone — SKS w dniu 2.10. 3:1 i 2 pkt. dla Zjednoczonych.

WKS — Wima w dniu 1.10. 0:1 i 2 pkt. dla Wimy.

Sokół (Zgierz) — Sokół (Pabianice) 1:1 i po punkcie dla obu drużyn.

Wima — Zjednoczone w dniu 9.10. 1:4 i 2 pkt. dla Zjednoczonych.

ŁTSG — Burza w dniu 9.10. 0:2 i 2 pkt. dla Burzy.

PTC — WKS w dniu 9.10. 2:3 i 2 pkt. dla WKS.

SKS — Sokół (Zgierz) w dniu 9.10. 6:0 i 2 punkty dla SKS.

PTC — Burza w dniu 16.10. 2:0 i 2 punkty dla PTC.

Sokół (Pabianice) — ŁTSG w dniu 16.10. 0:5 i 2 punkty dla ŁTSG.

Sokół (Zgierz) — Wima w dniu 16.10. 1:3 i 2 punkty dla Wimy.

WKS — SKS w dniu 16.10. 3:0 i 2 punkty dla SKS.

Zjednoczone — Sokół (Pabianice) w dniu 23.10. 0:0 i po 1 punkcie dla obu drużyn.

Sokół (Zgierz) — PTC w dniu 23.10. 2:1 i 2 punkty dla Sokola.

SKS — Burza w dniu 23.10. 2:3 i 2 punkty dla Burzy.

ŁTSG — WKS w dniu 23.10. 0:0 i po 1 punkcie dla obu drużyn.

Sokół (Pabianice) — Burza w dniu 30.10. 2:1 i 2 punkty dla Sokola.

UT — WKS w dniu 30.10. 7:1 i 2 pkt. dla UT.

Wima — SKS w dniu 30.10. 2:2 i po 1 punkcie dla obu drużyn.

ŁTSG — Sokół (Zgierz) w dniu 30.10. 7:2 i 2 pkt. dla ŁTSG.

Zjednoczone — ŁTSG w dniu 6.11. 0:3 i 2 punkty dla ŁTSG.

Burza — Wima w dniu 6.11. 1:1 i po 1 punkcie dla obu drużyn.

PTC — SKS w dniu 6.11. 1:1 i po 1 punkcie dla obu drużyn.

Sokół (Pabianice) — WKS w dniu 6.11. 0:2 i 2 punkty dla WKS.

Sokół (Zgierz) — UT w dniu 6.11. 1:3 i 2 punkty dla UT.

UT — ŁTSG w dniu 13.11. 0:2 i 2 punkty dla ŁTSG.

PTC — Zjednoczone w dniu 13.11. 1:1 i po punkcie dla obu drużyn.

UT — PTC w dniu 20.11. 2:0 i 2 punkty dla UT.

UT — SKS w dniu 27.11. 1:1 i po 1 punkcie dla obu drużyn.

Cła wyrównawcze w traktacie anglo-amerykańskim

Zawiadomienie kontrahentów o stosowaniu cła antydumpingowego

Pomiędzy Cordellem Hullem i brytyjskim ambasadorem w Waszyngtonie przeprowadzona została wymiana not, ogłoszona w formie załączników do układu handlowego anglo-amerykańskiego.

Na podstawie wymiany not ustalono że cła antydumpingowe i wyrównawcze nie mogą być wprowadzane bez uprzedniego zawiadomienia, tak, aby kontrahenci mieli możliwość dokładnego zbadania podstaw ewentualnych tego rodzaju posunięć. Poza tym cło tego rodzaju nie może być nałożone w terminie przed 30 dniami, w zależności od wyników tego porozumienia, o ile nie jest niezbędna wcześniejsza ustawowa decyzja.

Wymiana not posiada szczególną wagę, gdyż amerykańskie władze celne wprowadzały często cła wyrównawcze, zaskakując kraje importerskie bardzo krótkimi terminami. (pp)

Wymiana not posiada szczególną wagę, gdyż amerykańskie władze celne wprowadzały często cła wyrównawcze, zaskakując kraje importerskie bardzo krótkimi terminami. (pp)

Wymiana not posiada szczególną wagę, gdyż amerykańskie władze celne wprowadzały często cła wyrównawcze, zaskakując kraje importerskie bardzo krótkimi terminami. (pp)

5 tys. zł. nagrody dla polskiego konstruktora

za model produkcyjny odbiornika popularnego

Polskie Radio wspólnie z komitetem do spraw kultury wsi i państwowym instytutem telekomunikacyjnym ogłasza konkurs na model produkcyjny popularnego odbiornika typu bateryjnego.

Odbiornik ten ma być podstawą do radiotematyzacji najszerszych warstw ludności wiejskiej.

Wymagania konkursu idą w tym kierunku, aby zgłoszony model zawierał minimum części pochodzenia zagranicznego, łączył wysoką jakość techniczną z możliwą najniższą ceną i nadawał się do produkcji masowej.

Na konkurs należy zgłaszać odbiornik modelowy wraz z rysunkami warsztatowymi i kalkulacją ceny.

Nagrodzony model uznany zostanie za polski popularny odbiornik bateryjny dla wsi i otrzyma premię w wysokości 5.000 złotych.

Ostateczny termin zgłaszania prac na konkurs upływa dnia 28 lutego 1939 roku o godzinie 12-ej w południe.

Bliższych informacji co do warunków konkursu udziela Polskie Radio (Biuro Studiów), Warszawa, Mazowiecka 5, listownie lub osobiście w godzinach od 12-ej do 13-ej, z wyjątkiem sobót.

Szykany czeskich urzędników celnych

wobec Polaków, przekraczających granicę

Pietwałd, 2 stycznia.

Czescy urzędnicy celni dopuszczają się ustawicznych szykan na osobach narodowości polskiej, przekraczających granicę polsko - czeską na odcinku Pietwałd—Radwanice oraz Rychwałd—Michałkowice.

Celnicy czescy poddają Polaków skrupulatnej rewizji osobistej i traktują przejeżdżających Polaków niezwykle bru-

talnie, domagając się kilkakrotnego okazywania przepustek i wypytyując z niedowierzaniem o cele podróży.

Zdarzają się też wypadki odebrania przepustek osobom narodowości polskiej, mimo, że te były wydane petentom drogą urzędową i zgodną z przepisami. Celnicy i żandarmi czescy nie przepuszczają podróżnych, mimo ci posiadają wszystkie dokumenty w porządku.

BÓLE W NOGACH, REKACH, CAŁYM CIELE?

Natychmiast stosuj **KLEROL**

MAŚĆ i PŁYN DO KĄPIELI
PRZECIW REUMATYZMOWI i ARTRETYZMOWI

Nie należy zaniedbywać reumatyzmu i artretyzmu. Lecząc stawy - chronimy serce.

KLEROL — MAŚĆ WSYSA SIĘ CAŁKOWICIE W PORY SKORNE, NIE BRUDZI, NIE PLAMI

Dzięki rozpuszczalności Klerolu w wodzie, stosować go można do kąpieli

KLEROL DO NABYCIA w APTEKACH i SKŁADACH APTECZNYCH

Nasz reporter zanotował:

W mieszkaniu własnym przy ulicy Pomorskiej Nr. 13 w zamiarze samobójczym zażyła jodyny 56-letnia Matia Kotarska. Lekarz pogotowia umieścił desperatkę w szpitalu.

Zamieszkały przy ulicy Magistrackiej Nr. 1 20-letni Lucjan Kleinberger zażył luminalu i zatrzał się. Lekarz pogotowia nie stwierdził niebezpieczeństwa życia desperata i, po zastosowaniu odpowiednich zabiegów, pozostawił go na miejscu.

W mieszkaniu rodziców przy ulicy Wawelskiej Nr. 34 usiłowała pozbawić się życia 17-letnia M. N. Lekarz pogotowia skierował młodocianą desperatkę do szpitala.

W zakładach Sp. Akc. K. T. Buhle przy ulicy Hipoteckiej Nr. 7/9 uległ wypadkowi przy pracy robotnik Stanisław Mularczyk, zam. przy ulicy Limanowskiego 143, który pochwycony przez tryby maszyny, doznał oberwania trzech palców prawej ręki.

Rannego opatrzył wezwany lekarz pogotowia i przewiózł w stanie ciężkim do szpitala.

W mieszkaniu własnym przy ulicy Lelewela Nr. 43 uległ zatruciu po spożyciu potrawy z nieświeżego mięsa: 32-letni Stanisław i 22-letnia Janina małż. Koperscy.

Obojgu zatrutym udzielił pomocy lekarz pogotowia i pozostawił w stanie osłabionym na miejscu.

W mieszkaniu własnym przy ulicy Borowej Nr. 22 w czasie rozpalania ognia spowodowała wybuch naty i odniosła ogólne poparzenia twarzy i rąk 27-letnia Franciszka Wiesiołek. Poparzoną opatrzył wezwany lekarz pogotowia i przewiózł do szpitala.

Na ulicy Sieradzkiej została potrącona przez

samochód 35-letnia Regina Staroń, zamieszkała przy ulicy Nowo-Zarzewskiej 68 i odniosła złamanie prawej nogi oraz ogólne obrażenia ciała. Po opatrzeniu przez lekarza pogotowia poszkodowana przewieziona została do szpitala.

Weronika Zimińska, zamieszkała przy ulicy Krzyżowej Nr. 6, zameldowała, że matka jej umysłowo chora, licząca lat 70, wyszła z domu w niewiadomym kierunku i do dnia dzisiejszego nie wróciła.

Przy zbiegu ulic Kątnej i Braterskiej na powracającego Władysława Bielańskiego, zam. przy ulicy Kątnej 60 napadli Bolesław Szulc (Piasta 33) i Pankowski (adres nieznan) i pobili go.

Rannego opatrzył lekarz pogotowia i przewiózł w stanie ciężki do szpitala Poznańskiego. Powiadomiona policja zarządziła dochodzenie przeciw obu sprawcom napaści.

Z fabryki Oskara Bitze przy ulicy Sienkiewicza Nr. 78 nieznan sprawcy skradł skrzynię przedzą, wagi 130 kg., wartości 600 zł.

Na ulicy Nowomiejskiej Nr. 32 Janowi Styśowi (Pryncypalna 20) Jankiel Nachtygal z ulicy Pieprzowej 12 i Hersz Kalman z ulicy Limanowskiego 142 skradli z kieszeni portmonetkę z 10 zł. Obu złodziei zatrzymano.

Do mieszkania Eleonory Graf przy ul. Piotrkowskiej 128 zakradli się złodzieje i po splądrowaniu skradli futro damskie, garnitur męski, bieliznę i inne rzeczy, wartości 2.000 zł.

Do składu win i wódek Eugenii Celewskiej przy ul. Korzeniowskiego 36, przybyło dwóch osobników, którzy korzystając z nieuwagi sprzedawczyni skradli z bufetu butelkę spirytusu.

W czasie dochodzenia zatrzymano jednego ze sprawców, którym okazał się Władysław Szmuchler, zam. przy ul. Pieprzowej 9.

Z ruchu wydawniczego

Stary Cmentarz Żydowski w Łodzi

Dzieje i Zabytki, str. 398+115. Nakładem Gminy Wyzn. Żydowskiej m. Łodzi. 1938, pod redakcją J. Szpera.

Gmina wyznaniowa żydowska łódzka, która dotychczas wydawała od czasu do czasu periodyk p. t. „Kronika Gminy wyzn. żydowskiej m. Łodzi”, wydała obecnie pracę, mającą zapoczątkować bibliotekę prac historycznych do dziejów Żydów w Łodzi. Jest to monografia, poświęcona dziejom i zabytkom cmentarza żydowskiego.

Tom otwiera przedmowa prezesa gminy żydowskiej p. J. L. Minberga, zapowiadająca dalsze publikacje z dziedziny badań historycznych. Sekretarz gminy P. Nadel w artykule p. t. „Praca nad monografią” podaje metody opracowania tej pierwszej w swoim rodzaju monografii, sposoby zbierania materiałów itp.

Dzieje samego cmentarza szkicuje p. A. Alperin na podstawie materiałów archiwalnych.

Niezmiernie ciekawe są reprodukcje kart pinaksów.

O pierwiastkach symbolicznych i artystycznych nagrobków starego cmentarza pisze red. J. Szper pod pseudonimem A. Maliniak. Autor omawia styl nagrobków, oraz ornamentykę, szczególną uwagę poświęcając symbolice i heraldyce nazwisk.

W pracy p. t. „Stary Cmentarz Żydowski w świetle cyfr” dr F. Friedman przedstawia sposoby ustalania nazwisk, jakimi się posługiwano, ponadto przytacza kilka tekstów charakterystycznych, jak np. tekst, zawierający przyczynę śmierci.

Wielu miejsca zajmują biografie osób, pochowanych na cmentarzu łódzkim, opracowane na podstawie materiałów Archiwum Akt Dawnych i podań ustnych.

Dr. S. B.

Gminę pogańską w Warszawie chce założyć grupa zwolenników tyg. „Zadruga”

Warszawa, 2 stycznia.

Jak słychać, grupa młodzieży neopogańskiej, grupującej się przy dwutygodniku „Zadruga” ma zamiar zgłosić swoje wystąpienie z Kościoła katolickiego i założyć w Warszawie pierwszą w Polsce gminę pogańską.

W ciągu ostatnich Świąt grupa zwolenników „Zadrugi”, wzorując się ściśle na zwyczajach wprowadzonych ostatnio w Niemczech, urządziła pogańsko-słowiański obchód „boga ognia”.

Wszystkie Niemki

obowiązane są do Służby Pracy

Berlin, 2 stycznia.

(PAT) Rozporządzeniem z dn. 23 grudnia 1938 r. wchodzącym w życie dn. 1 stycznia r. b., marszałek Goering, kierownik planu czteroletniego Rzeszy, rozciągnął obowiązek odbycia służby pracy na wszystkie kobiety poniżej 25-go roku życia, które przed dn. 1 marca r. ub. nie zostały zatrudnione jako robotnice lub urzędniczki.

Rozporządzeniem tym zlikwidowane zostały dotychczasowe ograniczenia obowiązków służby pracy do poszczególnych grup zawodowych.

ZIMOWE NIEDOMAGANIA.

Angina, influenza, grypa, wszystkie te choroby, mające swe źródło w przeziębieniu, czyhają na nas ze wszech stron, zagrażając naszemu zdrowiu, a czasami nawet życiu. Chorób tych nie należy więc lekceważyć, i już przy pierwszych objawach przeziębienia stosować środki zaradcze. Jako środek profilaktyczny są niezastąpione tabletki do ssania „PANACRIN”, które mogą być stosowane we wszelkich okolicznościach.

Przebieg od **BOLU GŁOWY**

DLA DOROSŁYCH ZE ZŁYMI

KOWALSKINA

Stosuj ją również!

PRZY PRZEZIĘBIENIU GRYPIE i KATARZE

Adam Mandels

Dypl. księgowy-bilansista
PRZYJMUJE PRACĘ na godziny
UDZIELA PORAD
KORESP. POLSKA I NIEM.
Zgłosz. telef. 189-73
godz. 3-4.

„Czystość“

przyjmuje cyklinowanie, drutowanie
froterowanie oraz sprzątanie biur,
pokoi. Czyszczenie szyb.
PIOTRKOWSKA 44, telefon 167-48.
Ceny konkurencyjne.

LEKARZ-DENTYSTA

F. KOPCIOWSKA

Piotrkowska 8

Telefon 232-55.

Dr. MED.

HILARY GLIKSMAN

PRZEPROWADZIŁ SIĘ

na ul. Świętokrzyską 6

(róg Sienkiewicza 49-a), tel. 131-49,

przyjmuje od 4-7.

DR. MED.

S. Kantor

Specj. CHOR. SKÓRNYCH

I WENERYCZNYCH

ul. PIOTRKOWSKA 90

Telef. 129-45.

Przyjmuje od 8-2 i od 6-9 wiecz

w niedziele i święta od 8-2 po poł

DR. MED.

AL. KOPCIOWSKI

Piotrkowska 8.

Telefon 232-55.

LECZNICA OMEGA

GŁÓWNA 9,

tel. 142-42

lekarzy specjalistów

RENTGEN

KWARC, ANALIZY

GABINET DENTYSTYCZNY

DOKTOR

W. BALICKA

Sienkiewicza 52

(róg Nowot)

Nr. tel. 194-03

Choroby skórne i weneryczne

przyjmuje od 6-7.30 wiecz.

DR. MED.

JAN POLAK

CHOROBY WEWNĘTRZNE

I ALERGICZNE

ul. Nawrot 7

Tel. 164-21

godz. przyjęć od 5-8.

DR. MED.

MARKOWICZOWA

choroby skórne i weneryczne

Moniuszki 2

tel. 166-35

Wznosiła przyjęcia.

NIESAMOWITE PRZEŻYCIA AGENTA „SECRET-SERVICE“ w walce z asem wywiadu niemieckiego (powieść szpiegowska). WSPOMNIENIA INSPEKTORA HELBIGA — GOŚC Z „TAMTEGO“ ŚWIATA. AT-O-SIS, KRÓL WEZÓW. PAT, PATACHON I UPIORY. NOWELE. OPOWIADANIA. HUMORESKI. PRAKTYCZNE RADY DLA PAŃ DOMU. PIERWSZA POMOC W NIEZCZESLIWYCH WYPADKACH. STATYSTYKA. JARMARKI. TARYFA POCZTOWA

oto co przynosi

KALENDARZ„Co Tydzień Powieść“
na rok 1939JEST
JUŻ
WSZĘDZIE
DO
NABYCIA.

Cena 80 gr.

KLEROLspecjalny REUMATYZMOWI
i ARTRETYZMOWI

Maść i płyn do nabycia w aptekach i składach aptecznych.

KINO TON

Kopernika 16, tel. 140-72

Lokale

ZŁ. 160.— KWARTALNIE 2 pokoje

z kuchnią i wygodami.

ZŁ. 232.— KWARTALNIE 3 pokoje

z kuchnią i wygodami.

4, 5, 6 mieszkań, pokoje umeblowane

(garsoniery) od zł. 20 „ZENIT“, ul.

Piotrkowska 82, tel. 260-25.

POSZUKIWANY pokój bez mebli od

zaraz. Dzwonić 186-05.

3 POKOJE z kuchnią, z wygodami, na

I piętrze z frontu do wynajęcia, Al.

1 Maja 52.

UMEBLOWANY pokój ładny i ciepły

z wygodami dla jednej osoby do wynajęcia.

Legionów 48 fr. II p. m. 5.

DO WYNAJĘCIA natchmiast lokal

handlowy i 4 pokoje z kuchnią, Piotrkowska 85.

Widoczność u dozorcy. 8

ODDAM pokój umeblowany, dwuokienny

z niekrepującym wejściem z wygodami dla 1-2 osób.

Zawadzka 36, m. 18.

ŁADNIE umeblowany pokój dla jednej

osoby w czystym domu z wszelkimi

wygodami (centralne ogrzewanie) do

wynajęcia Al. Kościuszki 57/18. Oglądać

można od 12-4-ej. 28

ŁADNY pokój na żądanie z utrzymaniem

zaraz do oddania, Wólczajska 168 u Ign. Kona.

CENTRUM. Dwuokienny, słoneczny,

dobrze umeblowany, niekrepujący pokój,

wygody, telefon, 2 panom, małżeństwu,

całkowite, cześciowe utrzymanie, Piotrkowska 55/8, prawa oficyna.

POKÓJ umeblowany przy rodzinie do

oddania, 1-go Maja 9, m. 3-a I p. 3-4.

W WILLI w ogrodzie umeblowany pokój z oddzielnym wejściem do wynajęcia, 50 i 70 zł. miesięcznie, Gdańska nr. 94.

Kupno i sprzedaż

FUTRA damskie i męskie, łapkowe, jokowe, karakulowe, liry, wydry po cenach najszybszych. Warunki najdogodniejsze, poleca H. Luft, 11-go Listopada 7, tel. 259-27. Urzędniokom rabat.

PIANINO dobre, ładne, meble z pokoju kawalerskiego czerwone, panińskiego białe do sprzedania, Zachodnia 68 m. 5.

Rozmaite

FOTOKOPIA, pismem czarnym na tle białym imituje oryginał. Wykonanie natchmiastowe. Cena umiarkowana. M. Kokotek, Cegielniana 53.

Uprasza się zainteresowanych byłych członków Rzemieśl. Banku Sp. z ogr. odp. (Piotrkowska nr. 20) o poróżnienie się celem PODJĘCIA WSPÓLNEJ AKCJI o zwrot udziałów, Krygieł, Kopernika 12.

OBIADY prywatne, pierwszorzędne, na żądanie dietetyczne, Piotrkowska 55/8 front, telefon 112-14.

DRUGI TYDZIEŃ NIEBYWAŁEGO POWODZENIA! DZIŚDNI NASTĘPNYCH! Święteczny program! Nasza genialna rodaczka GWIAZDA GWIAZD POLA NEGRI TANGO NOTTURNO w wielkim filmie erotycznym, który znów stawia ją na wyżynach sławy pt. Film o kobiecie, która z wyżyn szczęścia została zepchnięta na dno nędzy i upadku! Największy sukces ekranów zagranicznych. Pocz. w dni powszednie o g. 4 pp., w soboty o g. 2-ej w niedziele i święta o g. 12-ej w poł.

WILLI w ogrodzie umeblowany pokój z oddzielnym wejściem do wynajęcia, 50 i 70 zł. miesięcznie, Gdańska nr. 94.

WILLI w ogrodzie umeblowany pokój z oddzielnym wejściem do wynajęcia, 50 i 70 zł. miesięcznie, Gdańska nr. 94.

WILLI w ogrodzie umeblowany pokój z oddzielnym wejściem do wynajęcia, 50 i 70 zł. miesięcznie, Gdańska nr. 94.

— Jakiego kremu używa Pani dla zachowania tak pięknej i czystej cery?

— Z ładną cerą wygląda Pani o wiele młodziej!

— Chętnie opowiem Pani, co spowodowało nagłą zmianę w wyglądzie mej cery. Wie Pani, że zawsze cera moja była niedobra. Stała się plamista, zmarszczki i pryszcze, jakie miałam na twarzy, bardzo mnie szpeciły i martwiły. Żaden z doniedawna stosowanych kremów nie polepszał stanu mej cery. Na próby stosowania różnych kremów wydawałam dużo pieniędzy. Tak długo jednak szukałam, aż znalazłam. Uważam, że najlepszym i najsukcesowniejszym kremem do twarzy jest krem biologiczny „EUKUTOL“. Już po kilku wcieraniach w skórę — krem biologiczny „EUKUTOL“ wywołał zadziwiająco zmiany. Krem „EUKUTOL“ wyrabiany jest na podstawach biologicznych i na najlepszych surowcach! Cera staje się gładką, wszelkie nieczystości, jak wypryski i plamy znikają. Pomarszczone miejsca cery wygładzają się. Krem Biologiczny „EUKUTOL“ stosowany być może do każdej cery. Dla cery tłustej — krem „EUKUTOL“ 3 (matowy) dla suchej „EUKUTOL“ 6 (tłusty). Aby racjonalnie pielęgnować cerę — stosować należy tylko Kremy Biologiczne „EUKUTOL“. Krem biologiczny „Eukufol“ nabywać można już od ceny 0.75 groszy w każdej aptece, składzie aptecznym i drogerii.

Kursy Gospodarstwa Domowego

ŁÓDZKIEGO ŻYD. TOW. OCHRONY KOBIEC.

W tych dniach rozpoczyna się nowy

3 mies. KURS dla Pań

Zapisy przyjmuje kancelaria Kursów przy ul. Cegielnianej 21, tel. 143-74 od 10-13 godz.

MATKI

Zapisujecie swe niemowlęta do

„Kropki Mleka“

Uzdrowska

ZAKOPANE — Luksusowy pensjonat

„KAPRYS“ do Białego Tel. 11-43. —

Zarząd Heleny Silberfeld.

STUDENTKA humanistyki udziela lekcji w zakresie gimnazjum i liceum. Specjalność: łacina, polski, francuski. Tel. 164-33.

NAUKA buchalterii wraz z praktyką przy biurze buchalteryjnym Braci Węgrów, Śródmiejska 56, tel. 191-98.

W dniu 5 stycznia 1939 r. o godzinie 21-ej odbędzie się w lokalu Stowarzyszenia Inżynierów i Architektów przy ul. Piotrkowskiej Nr. 53

WIELKA ZABAWA KARNAWAŁOWA

urządzona staraniem Koła Rodziny Policyjnej przy VII. Komisariacie PP. Bufet obficie zaopatrzone. Bilety są do nabycia w lokalu Stowarzyszenia Inżynierów i Architektów, Łódź, Piotrkowska Nr. 53. Szczegółowych informacji udziela VII. Komisariat P. P. w Łodzi, Al. Kościuszki Nr. 19, telef. 116-57.

ANGIELSKIEGO i niemieckiego metoda konwersacyjną szybko wyucza Kryszek, Pomorska 15, tel. 171-28, Ceny umiarkowane. Zastać 2-3.

LEKCJI języka angielskiego i francuskiego metoda Berlitta udzielam. Oferty sub „Wysiedlona“

ANGIELSKIEGO udziela rutynowany nauczyciel Zawadzka 21, m. 8a, front zastać od 4-8 po poł.

Posady

POTRZEBNA osoba inteligentna do towarzyszenia i dziewczyna do wszystkiego z samodzielnym gotowaniem, Narutowicza 79 m. 3.

BIURALISTKA ze znajomością maszyn przyjmie posadę. Wymagana skromna. Tel. 257-15. Prosić: Frydman.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 45. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretariat Redakcji 127-24. dział mielski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 18-444; sekretariat nocny 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika“: 68-148 i 600-626.

PRENUMERATA „REPUBLIKI“

w Łodzi zł. 4.—, za odnośnienie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.—, „Republika“ i „Express“ w Łodzi z odnośnieniem do domu zł. 7.— miesięcznie. Konto rozrachunkowe Łódź I, konto Nr. 4.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia strony 420 mm. X 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpałt po 28 mm.

CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie 1 — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi: — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubnowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.— Drobnie za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr., najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabularyczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.

REDAKTORZY tekstu redakcyjnego: na str. 1, 2, 3, 4 i 11 — Antoni Weiss, na str. 5, 6 i 7 — Bolesław Rawicz, na str. 8 i 9 — Szymon Glick, na str. 10 — Mateusz Rosner. Redaktor Dodatku Literacko-Naukowego oraz pozostałych stron „Republiki“ — Władysław Polak. Redaktor dodatku „Panorama“ — Edmund Bartoszek. Odpowiedzialny za ogłoszenia i reklamy — Konstanty Loslew. Wszyscy zamieszkali w Łodzi.

WYDAWCA: Wydawnictwo „Republika“ Sp. z ogr. odp. — Odbito w drukarni własnej, Łódź, ul. Piotrkowska 49 i 64.